www.glos.live

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Pismo ukazuje się we wtorki i piątki

Głos weekend

Piątek
8 grudnia 2023
nr 96 (LXXVIII)
cena: 20 kč

WIADOMOŚCI
CO PRZYNIESIE NOWY ROZKŁAD JAZDY
STR. 2-3

REGION
DOBRY SEZON W BESKIDACH
STR. 5

SPORT
PRZEDŚWIĄTECZNA MAGIA SIATKÓWKI
STR. 9

Ministerialna wisienka na torcie

WYDARZENIE: Jan Dziedziczak, pełnomocnik rządu RP do spraw Polonii i Polaków za granicą, spotkał się w poniedziałek w Czeskim Cieszynie-Mostach z przedstawicielami polskich organizacji na Zaolziu, by na zakończenie swojej misji podsumować ostatnie cztery lata. Wsparcie dla polskiej mniejszości w RC wyniosło w tym czasie aż 7,28 mln zł. – Suma tej pomocy robi wrażenie, to nas nobilituje. Widzieliśmy te zmiany na Zaolziu. Staraliśmy się być dobrym i zaufanym partnerem – przyznał Mariusz Wałach, prezes Kongresu Polaków w RC.

Łukasz Klimaniec

W Czeskim Cieszynie-Mostach z Janem Dziedziczakiem spotkali się przedstawiciele Kongresu Polaków w RC, Zarządu Głównego Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego oraz jego kół, Macierzy Szkolnej w RC oraz innych polskich organizacji.

– To spotkanie podsumowujące działalność na rzecz propagowania i krzewienia języka polskiego i polskości na Zaolziu. Jeśli chodzi o aktywność polskich organizacji w Republice Czeskiej to jesteśmy wzorem dla wszystkich. Nie tylko intensywnością wydarzeń, ale i pomysłowością dotyczącą szerzenia języka polskiego i polskich zwyczajów – podkreśliła konsul generalna RP w Ostrawie Izabella Wołłejko-Chwastowicz.

Jan Dziedziczak przypomniał, że w grudniu 2019 roku premier RP Mateusz Morawiecki powołał urząd pełnomocnika, by polityka polonijna była elementem całej polityki zagranicznej państwa polskiego.

– Nasza misja się kończy i mogę podsumować ten okres. Wczoraj byłem w Londynie, przedwczoraj w Rzymie, ale kropkę nad „i" postanowiłem postawić na Zaolziu. To taka wisienka na torcie – przyznał.

Zaznaczył, że wybór Polaków z Zaolzia był jednym z priorytetów jego misji, bo miał wrażenie, że mniejszość Polska w Republice Czeskiej pozostawała w cieniu Polaków z Kresów czy Polonii amerykańskiej. – Mniej mówiło się o tej fantastycznej, zwartej, niezłomnej i patriotycznej grupie, jaką są Polacy z Zaolzia. Postanowiłem to zmienić i mocno postawić na politykę polonijną państwa polskiego wobec was. Zaolzie stało się jednym z kilku priorytetów na te cztery lata – zaznaczył. Przypomniał m.in. finansowe wsparcie kampanii polskiej w czasie spisu powszechnego w RC czy rozszerzenie projektu „Bon Pierwszaka" także na dzieci, które w Republice Czeskiej rozpoczną naukę w polskiej szkole.

Ciąg dalszy na str. 3

● **Jan Dziedziczak w Domu PZKO w Czeskim Cieszynie-Mostach spotkał się z przedstawicielami Kongresu Polaków w RC, ZG PZKO i prezesami kół, Macierzy Szkolnej w RC oraz innych polskich organizacji.** Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Kierowcy muszą się mieć na baczności

Drobne opady śniegu towarzyszyły kierowcom w regionie niemal przez całą środę i czwartek. Drogi, choć w niektórych partiach wciąż jeszcze pokryte śniegiem, były jednak przejezdne. Według Czeskiego Instytutu Meteorologii również dziś może jeszcze lokalnie prószyć śnieg. Bardziej jednak należy spodziewać się mgieł osadzających szadź, co będzie związane z temperaturami -3 do 0 st. C w dolinach oraz -5 do -1 na terenach górzystych.

Marznąca mżawka i słabe opady śniegu mogą komplikować bezpieczną jazdę na drogach również w weekend. Mroźnie będzie głównie w sobotę, kiedy to przy przejaśnieniach temperatura w nocy może spaść nawet do -8 st. C. Niedziela będzie cieplejsza, za to bardziej śnieżna. Po południu ma jednak przestać sypać. Według synoptyków, temperatury w tym dniu mogą być już dodatnie. **(sch)**

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

REKLAMA

GŁ-001

Stowarzyszenie Przyjaciół Polskiej Książki w Republice Czeskiej, Miejscowe Koło PZKO w Jabłonkowie, Klub Polskiej Książki i Prasy „Księgarnia u Wirthów" w Czeskim Cieszynie zapraszają na

WIELKI ŚWIĄTECZNY KIERMASZ POLSKIEJ KSIĄŻKI

Dom PZKO w Jabłonkowie, rynek Mariacki
sobota 9 grudnia w godz. 9.00-16.00, niedziela 10 grudnia w godz. 8.00-16.00

W czasie kiermaszu będzie prowadzona sprzedaż świątecznych wypieków przygotowanych przez Klub Kobiet Koła PZKO w Jabłonkowie

GŁ-631

KRESKĄ MALOWANE

Rys. JAKUB MROZEK

CYTAT NA DZIŚ

Jaromír Radkovský,
dyrektor lotniska im. Leoša Janáčka w Ostrawie, które za sprawą linii lotniczej Ryanair zyska wiosną nowe regularne połączenia do hiszpańskiej Malagi

●●●

Rok 2024 będzie bardzo ważny dla lotniska w Ostrawie – spodziewamy się znacznego rozszerzenia działalności. Rosnący popyt na loty, który był widoczny już w tym roku, znajdzie odzwierciedlenie w działalności już na początku przyszłego roku dzięki dobrej współpracy z linią lotniczą Ryanair

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

● **Tradycyjny Koncert Świąteczny organizowany przez Polskie Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie uświetnił m.in. występ Przemka Orszulika i Mateusza Fajkusa. Wydarzenie miało miejsce w czwartek w kościele na Niwach w Cz. Cieszynie.** Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

REKLAMA

GE 115

DZIŚ...

8
grudnia 2023

Imieniny obchodzą: Maria, Romaryk
Wschód słońca: 7.29
Zachód słońca: 15.27
Do końca roku: 23 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Kupca
Przysłowie: „Po suchym grudniu sucha wiosna bywa i pogoda we żniwa"

JUTRO...

9
grudnia 2023

Imieniny obchodzą: Leokadia, Wiesław, Wiesława
Wschód słońca: 7.30
Zachód słońca: 15.27
Do końca roku: 22 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Dziewic
Przysłowie: „Grudzień to miesiąc zawiły, czasem srogi, czasem miły"

POJUTRZE...

10
grudnia 2023

Imieniny obchodzą: Julia, Menas
Wschód słońca: 7.31
Zachód słońca: 15.26
Do końca roku: 21 dni
(Nie)typowe święta: Światowy Dzień Futbolu
Przysłowie: „Suchy grudzień stoi za to, że sucha będzie wiosna i suche lato"

POGODA

piątek
dzień: -2 do -1°C
noc: -9 do -8°C
wiatr: 1-3 m/s

sobota
dzień: 0 do 1°C
noc: -8 do -7°C
wiatr: 3-5 m/s

niedziela
dzień: 2 do 3°C
noc: -1 do 0°C
wiatr: 6-8 m/s

Co przyniesie nowy rozkład jazdy

Od niedzieli zaczyna obowiązywać nowy rozkład jazdy. Informujemy o zmianach, jakie przyniesie w regionalnym transporcie kolejowym i autobusowym.

Beata Schönwald

● **Zanim wybierzesz się na pociąg, sprawdź, czy nie zmienił się jego odjazd.** Fot. ARC

Chociaż godziny odjazdów w przypadku większości połączeń kolejowych pozostaną takie same, wraz z wprowadzeniem nowego rozkładu jazdy warto sprawdzić, czy akurat pociąg, którym zwykle jeździmy, nie jest wyjątkiem potwierdzającym regułę. To samo dotyczy autobusów. Podpowiadamy, na co należy zwrócić szczególną uwagę.

ℹ W okresie między świętami Bożego Narodzenia a Sylwestrem pociągi na terenie województwa morawsko-śląskiego będą kursowały w trybie weekendowym. Chodzi konkretnie o dni robocze 27-29 bm. Plusem będzie to, że w tych dniach można będzie korzystać z połączeń turystycznych tak jak w każdą sobotę i niedzielę.

ℹ Z powodu remontu dworca kolejowego w Hawierzowie w dni robocze niektóre pociągi, którymi można było dojechać bezpośrednio z Czeskiego Cieszyna do Opawy i z powrotem, teraz będą wymagały przesiadki w Ostrawie-Swinowie. Z kolei w weekendy i święta w przypadku większości z nich będzie chodziło o jedno bezpośrednie połączenie.

ℹ Wraz z wprowadzeniem nowego połączenia relacji Praga – Ostrawa z odjazdem ze stolicy o godz. 20.19 i przyjazdem do Swinowa o godz. 23.40, zostaną przesunięte odjazdy ostatnich pociągów wieczornych w kierunku Opawy, Hawierzowa i Frydka-Mistka.

ℹ Zostaną przedłużone trasy niektórych połączeń, które do tej pory rozpoczynały lub kończyły swój bieg w Ostrawie-Stodolní. Z Ostrawy-Swinowa będą wyjeżdżały o godz. 13.51, 15.51 i 17.51 i przyjeżdżały do tej stacji o godz. 14.09, 16.07 i 18.07.

ℹ Inną trasą – przez Hawierzów – będzie kursować pociąg odjeżdżający z Nawsia o godz. 5.12 do Ostrawy.

Czeskie Koleje obiecują od grudnia większy komfort podróżowania, który ma wynikać z oddania do użytku pięciu nowych składów 650.02 RegioPanter. Będą obsługiwać m.in. linię między Ostrawą i Czeskim Cieszynem. O podwyżkach cen biletów na razie nie ma mowy.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

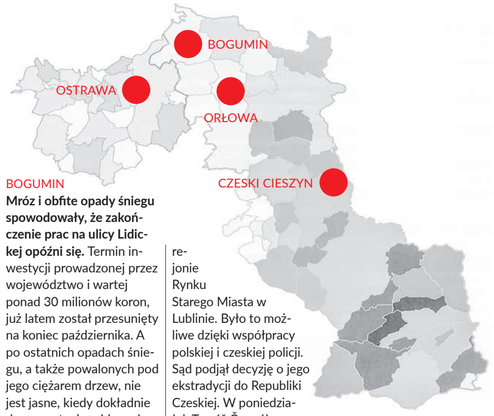

BOGUMIN
Mróz i obfite opady śniegu spowodowały, że zakończenie prac na ulicy Lidickej opóźni się. Termin inwestycji prowadzonej przez województwo i wartej ponad 30 milionów koron, już latem został przesunięty na koniec października. A po ostatnich opadach śniegu, a także powalonych pod jego ciężarem drzew, nie jest jasne, kiedy dokładnie droga zostanie oddana do użytku. Władze miasta informują, że wykonawca trzyma się alternatywnego terminu 10 grudnia, wtedy trasa zostanie otwarta jedynie dla autobusów. Ruch samochodów osobowych ma być możliwy najwcześniej 16 grudnia. **(klm)**

CZESKI CIESZYN
Polscy policjanci na przejściu granicznym w Cieszynie-Boguszowicach przekazali czeskim służbom zatrzymanego Tomáša Čermáka, który w lipcu tego roku został skazany na 5,5 roku więzienia za wspieranie i propagowanie terroryzmu i od tego czasu ukrywał się w Polsce. Został zatrzymany w Polsce 14 listopada na jednej z ulic w rejonie Rynku Starego Miasta w Lublinie. Było to możliwe dzięki współpracy polskiej i czeskiej policji. Sąd podjął decyzję o jego ekstradycji do Republiki Czeskiej. W poniedziałek Tomáš Čermák w specjalnym konwoju został przywieziony na przejście graniczne, gdzie przejęli go czescy policjanci i zawieźli do aresztu śledczego. **(klm)**

ORŁOWA
Władze miasta podpisały dziesięcioletni kontrakt z firmą Transdev Slezsko a.s. (dawniej ČSAD Karviná a.s.), która zatroszczy się o komunikację miejską do 2033 roku. Celem umowy jest zapewnienie transportu publicznego we wszystkie dni tygodnia, przede wszystkim do szkół i placówek oświatowych, zakładów pracy i firm, placówek służby zdrowia, a także zaspokojenie potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych i społecznych mieszkańców. **(klm)**

OSTRAWA
Miasto otrzymało nagrodę za postępy w rozwoju infrastruktury i uwarunkowania dla rowerzystów w mieście w ramach akcji „Do pracy na rowerze". Ta kampania promuje miasta, które kompleksowo i sukcesywnie rozwijają infrastrukturę dla osób poruszających się na rowerach. Prócz tego tytułu Ostrawa otrzymała nową stację serwisową dla rowerów. Urzędnicy zaznaczają, że jednym z elementów planowania mobilności miejskiej dla jednośladów są dane z tras, jakimi poruszają się uczestnicy akcji „Do pracy na rowerze". **(klm)**

Akcja pożarowa w kopalni Pniówek

● **Kopalnia Pniówek.** Fot. ARC

Siedmiu pracowników wycofano w środę późnym wieczorem z wyrobisk kopalni Pniówek po tym, jak kopalniane urządzenia w pobliżu jednej ze ścian wydobywczych wykryły wzrost stężeń tlenku węgla – najprawdopodobniej skutek tzw. pożaru endogenicznego. W tym rejonie kopalni trwała akcja pożarowa.

Rzecznik Jastrzębskiej Spółki Węglowej, do której należy kopalnia, Tomasz Siemieniec, podkreślił w rozmowie z PAP, że nikomu nic się nie stało i nie ma żadnego zagrożenia dla pracowników.

– Po wykryciu przez czujniki podwyższonych stężeń tlenku węgla, co świadczy o tym, że gdzieś może być pożar, zgodnie z procedurą wycofano siedmiu pracowników firmy zewnętrznej, którzy pracowali w chodniku w rejonie ściany wydobywczej. Przy samej ścianie nie było w tym czasie pracowników. Ratownicy prowadzą akcję pożarową – opisywał Siemieniec.

Tzw. pożary endogeniczne to naturalne i stosunkowo częste zjawisko w górnictwie węgla kamiennego. Zdarza się, że ich opanowanie oraz zabezpieczenie wyrobisk zajmuje ratownikom wiele dni i najczęściej polega na odcięciu rejonu pożaru specjalnymi tamami izolacyjnymi. Powodem powstawania pożarów endogenicznych najczęściej jest samozagrzewanie węgla w zrobach ściany wydobywczej, czyli miejscach po eksploatacji węgla. W tego typu przypadkach zwykle nie występuje otwarty ogień, ale emisja gazów, ewentualnie zadymienie i podwyższona temperatura.

Pożary endogeniczne są zwykle wykrywane przez kopalniane czujniki, które alarmują o podwyższonych stężeniach tlenku węgla i innych gazów. Niewykryty na czas pożar może być groźny dla górników, którzy bez środków ochronnych znaleźliby się w atmosferze niezdatnej do oddychania. **(PAP)**

W SKRÓCIE...

Będzie drożej

Od 10 grudnia w Ostrawie zaczną obowiązywać nowe stawki za bilety na autobusy, tramwaje i trolejbusy. Najbardziej wykorzystywany przez podróżnych bilet podrożeje z dotychczasowych 25 koron do 30. Czas obowiązywania biletu zwiększy się natomiast z 45 do 60 minut.
– Zareagowaliśmy na liczne skargi podróżnych, którzy krytykowali zaledwie 45-minutową jazdę z jednym biletem w granicach miasta. Niektórzy po upływie trzech kwadransów próbowali kontynuować jazdę na gapę. Teraz komfort psychiczny zdecydowanie się poprawi – stwierdził Daniel Morys, dyrektor generalny DPO Ostrawa.
Dla osób korzystających z krótszych tras, do dziesięciu minut, wraca możliwość kupienia biletu ze zniżką. Zamiast 30 koron podróżny na takiej trasie zapłaci 23 koron, musi się jednak liczyć z tym, że nie może w trakcie podróży przesiadać się do innego pojazdu w ramach miejskiej komunikacji. W uproszczeniu, taka podróż idealnie sprawdzi się w sytuacji, kiedy chcemy skorzystać np. z tramwaju w centrum miasta, przemieszczając się tylko kilka przystanków.
Przypomnijmy, we wszystkich środkach transportu miejskiego w Ostrawie działają terminale do płatności zbliżeniowych. **(jb)**

●●●

Mieszko wróci na cokół

Figura księcia Mieszka, założyciela cieszyńskiej linii Piastów, która przewróciła się jesienią ubiegłego roku, wróci na swoje miejsce na pomniku w Cieszynie. Burmistrz Gabriela Staszkiewicz powiedziała Polskiej Agencji Prasowej, że miasto ogłosi przetarg na naprawę monumentu.
– W najbliższym czasie ogłosimy przetarg, który wyłoni wykonawcę naprawy – powiedziała w środę PAP Gabriela Staszkiewicz. Zaznaczyła, że samorząd zamierza nie tylko zrekonstruować uszkodzoną postać księcia, ale także odnowić sam postument. Burmistrz powiedziała, że Cieszyn na ten cel zabezpieczył w przyszłorocznym budżecie 300 tys. zł. Połowa tej kwoty pochodzi z rządowego programu Polski Ład.
Książę Mieszko spadł z cokołu w nocy z 17 na 18 września 2022 r. Twarz figury wskutek upadku uległa dużej deformacji. Zostanie ona zrekonstruowana przez wyłonionego w przetargu wykonawcę na podstawie odlewu, który znajduje się w jednym z wrocławskich muzeów. **(PAP)**

Ministerialna wisienka na torcie

Dokończenie ze str. 1

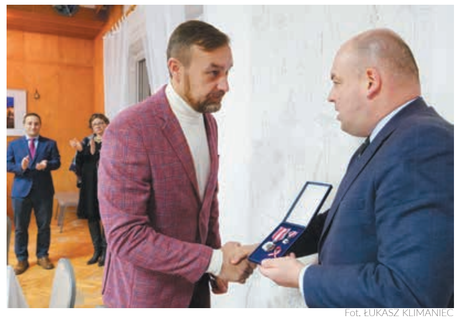

Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Podczas krótkiej prezentacji Jan Badowski, dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą, omówił finansowe wsparcie dla Zaolzia. Przypomniał program kryzysowy dla Domów PZKO w czasie pandemii (210 tys. zł), wsparcie dla redakcji „Głosu" po dewastacji pomieszczeń (244 tys. zł), wsparcie dla mediów – „Głosu" i Zwrotu" w latach 2020-2022 (1,77 mln zł), kampanii w spisie powszechnym (475 tys. zł), dofinansowanie remontów Domów PZKO oraz polskich wydarzeń na Zaolziu, jak festiwal PZKO czy Gorolski Święto. Wsparcie infrastrukturalne w latach 2020-2023 wyniosło aż 7,28 mln zł.

Jan Dziedziczak dziękując za współpracę prezesom polskich organizacji w RC zapewnił, że nadal będzie ambasadorem spraw zaolziańskich w Warszawie pracując w sejmowej komisji łączności z Polakami za granicą. Podczas spotkania przekazał (na zdjęciu) na ręce Marka Bystronia, prezesa Macierzy Szkolnej w RC, nadaną przez premiera RP odznakę honorową dla Macierzy w uznaniu szczególnych zasług tej organizacji w zakresie umacniania polskiej tożsamości narodowej za granicą.

Dziedziczakowi dziękowali m.in. Helena Legowicz, prezes PZKO oraz Mariusz Wałach, prezes Kongresu Polaków w RC. – Te liczby zwalają z nóg. Suma tej pomocy robi wrażenie. To nas nobilituje. Widzieliśmy te zmiany na Zaolziu, widzieliśmy pana inicjatywy, a to nas skłaniało do jeszcze większej odpowiedzialności wobec ojczyzny i rządu polskiego. Staraliśmy się być dobrym i zaufanym partnerem, który ma solidne projekty i rzetelnie się z nich rozlicza – podkreślił prezes Wałach, który wręczył odchodzącemu pełnomocnikowi najnowsze wydania „Lutyńskiego tanga" Otylii Toboły w polskiej i czeskiej wersji.

Helena Legowicz podkreśliła, że każde wsparcie finansowe dla Polaków mieszkających na Zaolziu jest ważne, ale z punktu widzenia PZKO wyróżniła pomoc dla Domów PZKO w 2020 roku, kiedy z powodu pandemii zostały zamknięte i nie mogły na siebie zarabiać.

– Ponad milion koron zostało rozdzielonych prawie po wszystkich miejscowych kołach, które zawiadują i opiekują się tymi domami. To uratowało wiele Domów PZKO przed pójściem w długi czy zaciąganiem niekorzystnych pożyczek – zaznaczyła. **(klm)**

To działa i ma sens

Na ostatnim w tym roku walnym zgromadzeniu Lokalnej Grupy Działania w Jabłonkowie, jakie miało miejsce w Domu Kultury w Piosecznej, w poczet nowych członków tej organizacji zostały przyjęte Miejscowe Koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Gródku oraz Piosecznej. – Już kiedy zostałam prezeską, wiedziałam, że chcę, by nasze koło dołączyło do tej organizacji – przyznaje Magdalena Ćmiel, szefowa MK PZKO w Gródku. – Wiem, że kilka kół PZKO należy już do LGD. Za jej pośrednictwem można wnioskować o różnego rodzaju wsparcie i dzięki temu rozwijać prężnie swoją działalność. Już wcześniej miałam z tym doświadczenie przy okazji innych projektów i wiem, że to działa i ma sens.

Jabłonkowska Lokalna Grupa Działania zrzesza już koła PZKO z Jabłonkowa, Wędryni oraz Mostów koło Jabłonkowa, a także m.in. jabłonkowski i trzyniecki Caritas, Medicę Trzyniec oraz 16 okolicznych gmin.

● **Nowi członkowie Lokalnej Grupy Działania w Jabłonkowie zostali przyjęci na poniedziałkowym zebraniu, które odbywało się w świątecznym klimacie.** Fot. MK PZKO w Gródku

Podczas poniedziałkowego zebrania wybrano członków Komisji Programowej oraz członków Komisji Kontroli. Na zakończenie zaprezentowano działalność stowarzyszenia oraz realizację strategii w okresie programowym 2014-2020 oraz w nowym okresie programowym 2021-2027. **(klm)**

Szczęść Boże i... hop przez skórę!

Swoje święto obchodzili w poniedziałek górnicy, ale huczne obchody Barbórki miały miejsce w Domu Polskim PZKO w Sibicy już w sobotę. Wspólnie świętowali tam członkowie tego czeskocieszyńskiego koła i Stowarzyszenie „Olza Pro". Punktem kulminacyjnym imprezy był „skok przez skórę".

Adept cechu górniczego przed skokiem z beczki przez skórę musi wypić kufel piwa. Na zdj. w środku Roman Bonek.

Marek Konieczny, prezes Stowarzyszenia „Olza Pro", pasowany na górnika.

Górnictwo jest obecne w rodzinie Stanisława Kołka od siedmiu pokoleń. On sam, jako główny mechanik, przepracował ponad 40 lat we wszystkich kopalniach rejonu karwińskiego. Zdjęcia: SZYMON BRANDYS

Szymon Brandys

Jesteśmy w Sibicy, a tutaj, jak wiadomo, w latach 80. powstało osiedle górnicze: blisko 600 mieszkań, w których zamieszkali wówczas górnicy ze swoimi rodzinami – mówił Stanisław Kołek, łączący w swojej osobie stowarzyszenie i MK PZKO z wieloletnimi rodzinnymi tradycjami górniczymi.

Górnictwo jest obecne w jego rodzinie od siedmiu pokoleń i jako główny mechanik sam przepracował ponad 40 lat we wszystkich kopalniach rejonu karwińskiego. – Mieszkańcy tej dzielnicy powinni znać i kultywować bogate tradycje górnicze – przekonywał.

Popołudnie pod nazwą „Barbórka – u nas w kolóniji pod hałdóm" rozpoczęli najmłodsi artyści z „Zespoliku" z MK PZKO w Suchej Górnej, którzy zaprezentowali m.in. krakowiaka. Następnie przyszła pora na wiązankę pieśni górniczych i śląskich w wykonaniu chóru mieszanego „Lira" z Darkowa. Ponadto wiersze Józefa Chmiela o tematyce karwińsko-górniczej przeczytała Jadwiga Halfar, po czym nastąpił okolicznościowy występ grupy złożonej z górników i członków Stowarzyszenia „Olza Pro" oraz Koła Umundurowanych Górników „Gabriela" ze swym sztandarem, którzy zaprezentowali ceremoniał przyjmowania adeptów do cechu górniczego. Kandydatami byli Marek Konieczny, prezes Stowarzyszenia „Olza Pro", a także Roman Bonek. Panowie po założeniu roboczego stroju, oznaczeniu kasków i odebraniu lamp z lampowni musieli w formie zabawy wykonać kilka zadań związanych z pracą w kopalni: między innymi fedrować w niskich pokładach węgla pod stołami, przyciąć na miarę stemple górnicze do zabezpieczenia nadłoża czy trzymać na czas w wyciągniętych przed siebie rękach ciężkie tzw. śruby Heitzmanna. Następnie można było przystąpić do samego ceremoniału skoku przez skórę.

– Kiedyś górnicy, skuwając skałę, klęczeli na skórach, by im było lżej, a potem opasywali się nimi i mogli też na nich zjeżdżać po jakichś skalnych pochyliniach – wyjaśniał w rozmowie z „Głosem" genezę tej tradycji Kołek. – Na zakończenie adept stawał na beczce piwa, musiał wypić cały kufel złotego napoju, wykrzyczeć jakieś hasło i przeskoczyć przez trzymaną najczęściej przez dyrektorów kopalni skórę. Po czym następowało uroczyste pasowanie. W zeszłym tygodniu podobny ceremoniał odbył się w ostatniej czynnej jeszcze kopalni ČSM – dodał emerytowany górnik.

W sobotnie popołudnie w Domu Polskim można było także pośpiewać pieśni górnicze do akompaniamentu Wiesława Farany z darkowskiego chóru, obejrzeć wystawę „Gustaw Morcinek. Mój Śląsk Cieszyński", przygotowaną przez Ośrodek Dokumentacyjny Kongresu Polaków w Republice Czeskiej, oraz... bawić się przy bufecie „w kolóniji pod hałdóm".

REKLAMA

Gł. 167

Znajdź nas na X-ie

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Spotkanie z Mikołajem

Pierwsza niedziela grudnia zamieniła się w dzień pełen magii i radości dla dzieci w Domu PZKO w Nydku. Przed samym przybyciem Mikołaja w Domu PZKO odbyły się zabawy, które wprawiły dzieci w wesoły nastrój świąteczny.

Elfinka-Malinka poprowadziła szereg zabaw i konkursów z nagrodami dla dzieci. Gdy wreszcie zawitał oczekiwany gość – Święty Mikołaj – radosne okrzyki rozbrzmiewały w sali. Mikołaj opowiedział bajkę o fabryce zabawek oraz rozdał dzieciom prezenty. Były to słodycze, owoce oraz książeczki. Po świątecznym spotkaniu z Mikołajem, dzieci wróciły do domów z uśmiechem na twarzy oraz pełne niezapomnianych wrażeń.

Renata Martynek, członek zarządu MK PZKO w Nydku

Fot. ARC

Dobry sezon w Beskidach

Dokładnie sto wycieczek i 1891 uczestników, którzy wzięli w nich udział – tak w wielkim skrócie prezentował się mijający 2023 rok w wykonaniu Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski" w Republice Czeskiej. Uroczyste podsumowanie sezonu miało miejsce w ostatnią sobotę listopada w Domu PZKO w Gródku i przyciągnęło blisko sto osób.

Uroczyste podsumowanie sezonu PTTS „Beskid Śląski" w RC przyciągnęło do Domu PZKO w Gródku blisko sto osób. Zdjęcia: ARC PTTS „Beskid Śląski"

Łukasz Klimaniec

Spotkanie „Beskidziokó" rozpoczęło się od tradycyjnego odśpiewania hymnu „Szumi jawor", jaki często rozbrzmiewa w trakcie ich górskich wycieczek. Nie lada atrakcją był występ aktora i reżysera Karola Suszki, który przeczytał wiersze poetek zrzeszonych w PTTS „Beskid Śląski" w RC – Wandy Michalko, Janki Jasińskiej i Barbary Krzyżanek.

Wydarzenie w Domu PZKO w Gródku było okazją do statystycznego spojrzenia na mijający sezon PTTS „Beskid Śląski" w RC, w którym zorganizowanych zostało 100 wycieczek (8 autokarowych, 33 pieszych sobotnich, 28 pieszych wtorkowych, 10 rekonesansowych i 21 spacerów). Wzięło w nich udział w sumie 1891 uczestników – najchętniej „Beskidziocy" brali udział w sobotnich wycieczkach (942 osoby) oraz w spacerach (470 osób). Wtorkowe wycieczki skupiły uwagę 362 osób, a wycieczki rekonesansowe 117 osób.

Członkowie PTTS „Beskid Śląski" wędrowali m.in. na Godulę, Soszów, Praszywą, Kotarz, z Piosku przez Baginiec na Plenisko, spacerowali po parku przy sanatorium w Jabłonkowie, byli na Dolnym Śląsku, w Luhaczowicach, zwiedzili Jurę Krakowsko-Częstochowską, wzięli udział w serii wycieczek na Słowację, a także odkrywali Beskid Wyspowy (weszli na szczyty Lubomira, Cietnia i Łopienia) i zdobyli wszystkie tysięczniki Beskidu Morawsko-Śląskiego. Odwiedzili nawet Dolomity i Tatry.

– W tym roku 100 wycieczek i spacerów prowadziło aż 27 kierowników. Obok starych wyg przewodnickich jest kilka nowych twarzy. To Marta Fierla, Michal Kaleta, Roman Kopeć i Janek Michalik. W przyszłym roku do nich dołączą Ewa Onderek i Basia Buława – zapowiedziała Halina Twardzik, prezes Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski" w RC dziękując kierownikom za ogrom poświęconego czasu w przygotowanie i prowadzenie wycieczek i życząc satysfakcji z tej pracy.

W gronie najaktywniejszych kierowników wycieczek znaleźli się Tadeusz Farnik, Halina Twardzik, Wanda Farnik, Wierka Piekarska, Marian Sodzawiczny, Edward Jursa, Wanda Wigłasz i Stanisław Pawlik, dla których przygotowane zostały imienne wierszowane wyróżnienia. Najaktywniejszym „Beskidziokiem" została Nelka Macura, której zarząd PTTS „Beskid Śląski" w RC przyznał nagrodę – jedną darmową autokarową wycieczkę wybraną według uznania.

Spotkanie było też okazją do omówienia przyszłorocznych planów związanych z wycieczkami i wyprawami, jakie znalazły się w kalendarzu na 2024 rok.

Mały leksykon wielkich cieszyńskich treści

„Mały leksykon kultury ludowej Śląska Cieszyńskiego" to kolejna publikacja prof. Karola Daniela Kadłubca. We wtorek po południu w Muzeum i Centrum Informacji Turystycznej MUZ-IC w Bystrzycy odbyła się jej promocja.

– Przezocny człowiek dzisio między nas zawitoł, coby nóm cosi porozprowioł i nas dobrym słowym rozegrzoł – zapowiedział gościa pracownik MUZ-IC Janek Michalik.

Tak się też stało. Autor zaprezentował swoje najnowsze dzieło w typowy dla siebie sposób – z humorem i swadą. Mówił „po naszymu", by jego słowa mogło zrozumieć polskie i czeskie audytorium.

Do obu grup odbiorców zaadresowany jest również „Mały leksykon kultury ludowej Śląska Cieszyńskiego" wydany przez Irenę Cichą. Jest książką dwujęzyczną, polsko-czeską.

– Leksykon, to książka do czytania i bardzo bym prosił, byśmy tę książkę przeczytali. Dziś ludzie nie mają zbyt wiele czasu, dlatego zrobiliśmy to w hasłach – wyjaśniał profesor. Jak zaznaczył, ponieważ chodzi o mały leksykon, nie zawiera on wszystkiego, jednak z całą pewnością obejmuje to, co najważniejsze z obszaru kultury duchowej.

Kulturze materialnej etnograf i folklorysta zamierza poświęcić drugi tom, w międzyczasie planuje zaś wydanie słownika gwarowego z odpowiednikami polskimi i czeskimi. Jego zdaniem, gwara cieszyńska jako jeden z elementów tworzących unikatową kulturę tego regionu jest bowiem tym, co należy ocalić od zapomnienia i co jest świadectwem naszych korzeni. – Jak długo będziemy mieli swoje korzenie, tak długo będziemy mieć swoją wartość i będziemy mogli światu coś zaoferować, coś, co jest tylko nasze i co wyróżnia nas od innych – przekonywał.

Książka najpierw definiuje, czym jest Śląsk Cieszyński, jak rozwijało się Księstwo Cieszyńskie i jakie miało znaczenie dla formowania naszej kultury. Profesor podczas wtorkowej promocji podkreślał, że chociaż chodzi o mały skrawek ziemi, składa się aż z trzech zróżnicowanych subregionów, co przejawia się w słownictwie, piosenkach, tańcach i podaniach. Jako przykład, a także zachętę do zakupienia leksykonu, przytoczył podanie o śnieżyczkach w Wierzniowicach.

Druga część publikacji obejmuje opis obrzędów i zwyczajów, które towarzyszyły naszym przodkom od adwentu do adwentu, wprowadzając w ich życie jasno określone reguły, ład i porządek, których darmo dziś szukać. – Kultura miała swoje normy, miała swoją „gramatykę". Dziś dwa miesiące przed Wigilią w sklepach są choinki. Ale czy ludzie zastanawiają się nad tym, dlaczego są Święta Bożego Narodzenia? – pytał Daniel Kadłubiec. Wspomniał tak swojego „starzyka" z Karpętnej, który przynosił do domu choinkę zawsze 24 grudnia – ani dzień wcześniej, ani później, bo to 24 grudnia „Bóg się rodzi, moc truchleje", a żywe drzewko symbolizuje narodziny Chrystusa i życie wieczne. – Dawna wigilia miała swój sens i miała swoją dramaturgię. My również powinniśmy wiedzieć, dlaczego mamy choinkę, dlaczego jemy wieczerzę przy jednym stole i dlaczego śpiewamy kolędy – podsumował autor leksykonu.

Ponieważ chodziło o promocję książki, na zakończenie spotkania do prof. Kadłubca ustawiła sią długa kolejka po autograf. **(sch)**

Irena Cicha i prof. Daniel Kadłubiec „ochrzcili" leksykon wodą z Głuchówki. Fot. BEATA SCHÖNWALD

GŁOSIK

Jabłonków znany i nieznany

Wostatni wtorek listopada w sali Urzędu Miejskiego w Jabłonkowie zebrało się dziesięć zespołów złożonych z uczniów dwóch podstawówek w mieście – polskiej i czeskiej. Okazją ku temu był konkurs „Tustela", w którym sprawdzano wiedzę o Jabłonkowie oraz regionie. Urozmaiceniem wydarzenia była prelekcja Krystyny Muchowej na temat tzw. „strużoków".

● **To była zacięta rywalizacja.** Zdjęcia: NORBERT DĄBKOWSKI

Norbert Dąbkowski

W tym roku zorganizowaliśmy już 11. edycję konkursu. Z roku na rok przybywa chętnych do wzięcia w nim udziału, ale staramy się ograniczyć liczbę uczestników do 10 drużyn po trzy osoby – powiedziała „Głosowi" Lucyna Peter, jedna z organizatorek.

Tematyka testu obejmowała m.in. geografię, historię, językoznawstwo czy wiedzę o lokalnej florze i faunie.

Zanim uczniowie zabrali się za test, od Krystyny Muchowej dowiedzieli się różnych rzeczy na temat „strużoków", czyli sienników. Jak zaznaczyła prelegentka, te swego rodzaju materace używane są od pradawnych czasów. Do ich produkcji należy używać specjalnej słomy, bardziej wytrzymałej od zwykłej. – Wtedy taki „strużok" posłuży nam przez kilka lat – zdradziła.

Uczestnicy konkursu uważnie wsłuchiwali się w słowa pani Krystyny, tym bardziej że w ramach testu znalazły się właśnie pytania na ten temat.

Przykłady pytań z testu

Geografia

- Na zbiegu których rzek leży Jabłonków?
- Wymień nazwy części miasta Jabłonkowa
- Komu lub czemu jest poświęcony jabłonkowski kościół stojący na rynku?

Historia

- Podaj datę uzyskania przez Jabłonków praw miejskich
- Który ród szlachecki władał ziemiami cieszyńskimi do roku 1653?
- Jak nazywał się książę cieszyński, który był doradcą króla Karola IV i Wacława IV?

Językoznawstwo

- Przetłumacz słowa gwarowe: fojt, rechtor, wercają
- Napisz słowa znanej piosenki, w której jest mowa o Jabłonkowie.

Folklor

- Jak nazywa się jeden z najstarszych festiwali folklorystycznych, który odbywa się zawsze w sierpniu w jabłonkowskim Lasku Miejskim?
- Która edycja festiwalu miała miejsce w roku 2023?
- Jakie zespoły folklorystyczne i kapele ludowe istnieją i działają w Jabłonkowie i okolicy? Wymień co najmniej 3.

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

Co w bibliotece piszczy

František Szymczysko z Biblioteki Miejskiej przy ul. Havlíčka w Czeskim Cieszynie zachęca do wypożyczania kolejnych nowości, tym razem dla dzieci w wieku 9-12 lat.

– Każda książka to ukryty skarb. Żeby go odkryć, wystarczy jedna prosta rzecz – przyjść do biblioteki – przekonuje pan Franek.

W serii „Zagadki detektywistyczne" Victora Escandella ukazała się książka „Ciało człowieka". I choć może się wydawać, że nasze ciało nie skrywa żadnych tajemnic, to podczas podróży po jego układach, narządach i zakamarkach znajdziecie ich tam sporo do rozwiązania – dokładnie 25. Czy uda wam się odgadnąć kolor oczu dziecka Mileny i Adama? Dlaczego Sir George przeżył pojedynek, skoro sir Arthur strzelił mu prosto w pierś? To tylko dwie z nich. Poprawne rozwiązania odczytacie na kolorowym polu za pomocą specjalnego „prześwietlacza" załączonego do książki.

Twórcę teorii ewolucji Charlesa Darwina przybliży wam książka „Darwin i Hooker. Opowieść o przyjaźni, pasji i odkryciu, które zmieniło świat". Jej autorką jest Alexandra Stewart. Bohaterami książki są wspomniany naukowiec oraz jego przyjaciel, dyrektor Królewskich Ogrodów Botanicznych w Kew, Joseph Hooker. Darwin przypuszczalnie nigdy nie dokonałby wielkich odkryć, gdyby nie zachęta przyjaciół, a Hookera w szczególności.

Po dwóch książkach związanych z nauką, pan bibliotekarz proponuje trzecią, która zabiera czytelnika w świat fantazji. Taki, który można poznać właśnie dzięki bibliotekom i książkom.

„Wypożyczalnia skrzydeł" – autorstwa Iwony Pietrzak-Płachty, laureatki konkursu Nauczyciel Roku 2022 i nagrody im. Janusza Korczaka 2022 oraz malarki Matyldy Koneckiej, jest pełną metafor, bogato ilustrowaną książką obrazkową, która pokazuje bezcenną moc drzemiącą w czytaniu. Przybywajcie zatem do biblioteki, wypożyczajcie książki i... skrzydła! **(dc)**

Krzyżówka mikołajkowa

Już we wtorek wielu z Was, a może wszystkich odwiedził Święty Mikołaj. Proponujemy zatem krzyżówkę, której rozwiązaniem dodatkowym jest coś, co kojarzy się z przygotowaniami do świąt Bożego Narodzenia. Rozwiązania (przeczytacie je pionowo na ciemniejszym tle) przesyłajcie na adres e-mailowy: danuta.chlup@glos.live, w terminie do 17 grudnia. Nagrodę książkową za poprzednią krzyżówkę otrzymuje Maya Wiktoria Hanušowa z Červenego Kostelca. **(dc)**

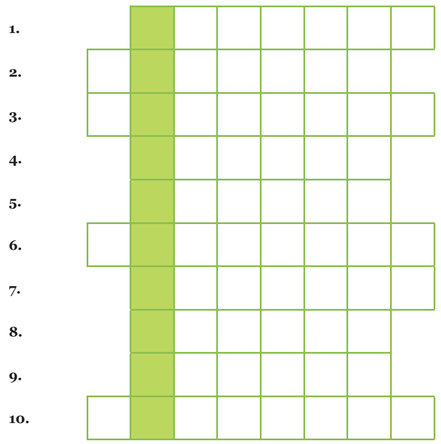

1. To jedna z przypraw (prócz goździków, kardamonu czy gałki muszkatołowej), której nie powinno zabraknąć w pierniku
2. W pierwszą niedzielę Adwentu zapalimy na nim pierwszą świeczkę
3. Wystarczy nieduża ilość śniegu, aby go ulepić
4. W chłodne dni chronimy nim szyję
5. Specjalne zdolności do czegoś, na przykład śpiewu czy tańca
6. Podobno te zwierzęta ciągną sanie Mikołaja
7. Może być żywa lub sztuczna, lecz w święta nie może jej zabraknąć.
8. Przymiotnik od rzeczownika zima
9. Jeżeli masz go na kurtce lub bluzie, możesz nim osłonić głowę.
10. Wieczorem oświetla ulicę.

MŁODZI OK

Polskie Gimnazjum od podszewki

Przez całą środę 22 listopada można było zwiedzać Polskie Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie. Podczas Dnia Otwartego można było zajrzeć do klas i klasopracowni, zastanowić się na wyborem drugiego języka obcego, poznać przyszłych kolegów oraz zakosztować atmosfery tej jedynej w swoim rodzaju placówki.

● **Stoisko języka francuskiego.** Fot. BEATA SCHÖNWALD

Beata Schönwald

Siedzącym przy wejściu dziewczynom zadaliśmy pytanie, które stawia sobie w tym czasie wielu polskich dziewiątoklasistów z Zaolzia. Dlaczego warto wybrać akurat tę szkołę?

– Można kontynuować naukę w języku polskim. Po gimnazjum można zgłosić się na którąkolwiek uczelnię, bo uczymy się tutaj wszystkiego, a w trzeciej i czwartej klasie można ponadto wybierać seminaria z tych przedmiotów, które najbardziej nas interesują. Jest tu bardzo wysoki poziom przedmiotów ścisłych. To duży plus dla tych, którzy wybierają np. medycynę. No i mamy też sporo kółek pozalekcyjnych, jak 3D drukarka, klub debat, kółka sportowe, a prócz tego działa Rada Uczniowska, która ożywia życie gimnazjum poprzez organizowanie wielu fajnych imprez. Myślę, że jest niewiele szkół średnich, które mają tak szeroką ofertę języków obcych. U nas są rosyjski, niemiecki, francuski, hiszpański, a w czwartej klasie również łacina – przekonywały trzecioklasistki Weronika Kretek, Joanna Zofia Ochmyt, Agnieszka Molinek i Ema Samiec.

Przewodnicy przeprowadzili grupki dziewiątoklasistów, którzy przyjechali tu niemal z całego Zaolzia, po wszystkich piętrach gimnazjum. Zatrzymywali się w laboratorium fizyczno-chemicznym, sali biologicznej, w auli, gdzie samorząd szkolny miał swoją prezentację, na warsztatach 3D czy happeningu plastycznym. Zwiedzający mogli rywalizować w matematyce oraz wystartować w konkursie liczby Pi, który polegał na zapamiętaniu jak największej liczby cyfr po przecinku.

Atrakcyjne stoiska przygotowały jak co roku poszczególne grupy językowe. Każda z nich zachwalała swój „towar", starając się przekonać kolegów z podstawówki, że właśnie ten ich język powinni wybrać.

– Hiszpański to bodaj drugi najczęściej używany język na świecie. Przyda się nie tylko w Hiszpanii, ale też w Ameryce Południowej. Ja poszłam na ten język, bo jest podobny do portugalskiego, który znam. Hiszpański nie jest trudny, co potwierdzają również moi koledzy, którzy nie mają takich doświadczeń. Plusem jest to, że tak jak się pisze, tak również się czyta – przekonywała pierwszoklasistka Antonina Wania.

– Języka rosyjskiego zaczęłam się uczyć w szkole podstawowej i to mi się spodobało, bo niektóre słówka podobne są do polskich i czeskich. Najtrudniejsze było opanowanie „azbuki". Teraz jest już fajnie, bo na lekcjach śpiewamy, oglądamy rosyjskie filmy, a sprawdziany, które piszemy, wcale nie są takie trudne – stwierdziła z kolei trzecioklasistka Ola Poncza.

Zdaniem Kristiána Niedoby z klasy drugiej, to właśnie francuski jest tym językiem, który znajduje wykorzystanie w wielu krajach na wielu kontynentach. Po ponad roku nauki uważa, że w podstawowych sprawach zdołałby się już jakoś dogadać.

Drugoklasistka Marianna Szelong miała przygotowany cały arsenał argumentów przemawiających za nauką języka niemieckiego. – Myślę, że niemiecki, zwłaszcza w naszym regionie, jest językiem, który ma największe zastosowanie praktyczne. Nawet nasza gwara ma swoje odniesienia i korzenie w języku niemieckim. Sądzę więc, że aby zrozumieć naszą kulturę, też warto się uczyć języka niemieckiego. To bardzo ciekawy język, logiczny, prosty w budowie i, o dziwo, z czym niektórzy się nie zgodzą, w moim przekonaniu, również ładnie brzmiący – zaznaczyła, dodając, że znajdzie też on zastosowanie podczas wycieczek narciarskich do Austrii.

A co na to mówią sami dziewiątoklasiści? W końcu to oni będą się decydować.

Szkoła otwarta na biznes i świat

Najpierw chodzili po Polskim Gimnazjum, potem wybrali się do drugiej czeskocieszyńskiej szkoły średniej z polskim językiem nauczania – Akademii Handlowej. Mowa o uczniach klasy dziewiątej Polskiej Szkoły Podstawowej im. Wisławy Szymborskiej w Wędryni, razem z którymi zwiedziliśmy tę placówkę podczas Dnia Otwartego.

Naszymi przewodniczkami były polskie czwartoklasistki Liwia i Aneta. Na wstępie zaprosiły nas do obejrzenia filmiku i prezentacji o szkole. Oba materiały zostały opracowane w języku polskim. Dzięki nim młodzież dowiedziała się, że szkoła kładzie główny nacisk na kształcenie ekonomiczne, językowe i IT. – Mamy poszerzoną naukę języka angielskiego w pierwszej i drugiej klasie o dodatkową lekcję konwersacji, a w klasach trzeciej i czwartej o zajęcia z korespondencji fachowej. Zdobywamy certyfikaty międzynarodowe z języka angielskiego i niemieckiego, a także z informatyki – przybliżały tegoroczne maturzystki.

Ciekawą informacją było również to, że mistrzyni szkoły w szybkim pisaniu na komputerze metodą bezwzrokową potrafi w ciągu jednej minuty 685,5 razy uderzyć w klawiaturę. Pozostałym uczniom zwykle udaje się napisać ok. 200 znaków na minutę. Wszyscy jednak opanowują tę umiejętność.

Nauka takich przedmiotów, jak informatyka, księgowość, firma symulacyjna, pisanie na komputerze czy języki obce odbywa się w odpowiednio dostosowanych do tego klasopracowniach. My zajrzeliśmy do kilku z nich. Te cechujące się najciekawszymi rozwiązaniami znaleźliśmy w wyremontowanym w tym celu poddaszu budynku szkolnego. Swoje specjalne pomieszczenie mają również fizyka, chemia i biologia. Jak podkreśliły Liwia z Anetą, jednak te przedmioty traktowane są w „handlówce" w sposób marginalny i ich zakres – ku uldze wielu – nie wychodzi poza podstawową wiedzę.

W przyszłym roku szkolnym Akademia Handlowa będzie mogła przyjąć do klasy pierwszej 16 absolwentów polskich szkół podstawowych. Jak podkreśliła jej dyrektorka Beata Hupka, nauce języka polskiego poświęcana jest w szkole należna uwaga. Naturalną rzeczą są wspólne wyjścia na przedstawienia Sceny Polskiej czy seanse filmowe do cieszyńskiego kina Piast. Po polsku młodzież uczy się też ekonomii i księgowości, spośród czterech lekcji matematyki jedna tygodniowo prowadzona jest w języku polskim. Polskojęzyczni nauczyciele wykładają też np. informatykę czy historię.

Nauka w czeskocieszyńskiej „handlówce" jest również okazją do zwiedzania świata. Za granicę prowadzą wyjazdy na praktyki, staże robocze, ale też na kursy narciarskie i turystyczne, które w tym roku szkolnym odbędą się w Austrii i Szwajcarii. Polskojęzyczna młodzież korzystać ponadto z wycieczek do Polski. Ostatnio zwiedziła Wrocław, obecnie jest w planie Warszawa.

Kiedy opuszczałam grupę wędryńskich uczniów, tylko nieliczni przyznali nieśmiało, że zastanawiają się nad wyborem tej właśnie szkoły. W oczach niektórych z nich widoczne było jednak żywe zainteresowanie tym, co tutaj się działo. **(sch)**

● **Mała próbka robotyki.**

● **Wędryńscy uczniowie otrzymali ulotki o szkole.** Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD

POP ART 379

Janusz Bittmar

Wydawać by się mogło, że w rozbudowanym świecie seriali kryminalnych już nic nie może nas zaskoczyć. A jednak...

Dwa sezony serialu „Cisza" warto obejrzeć za jednym zamachem. Wciągają niesamowicie.

RECENZJE

CISZA

Chorwacko-ukraiński serial kryminalny „Cisza" oparty na reportażach chorwackiego dziennikarza śledczego Drago Hedla jest dla mnie bezapelacyjnym zwycięzcą kategorii „w cieniu mainstreamu". Pod koniec tego roku w serwisie HBO Max pojawił się również drugi sezon, jeszcze o klasę lepszy od pierwszej odsłony. Biorąc pod uwagę kłopoty, z jakimi musieli borykać się twórcy serialu w obliczu toczącej się wojny w Ukrainie, potraktowana po mistrzowsku druga część „Ciszy" budzi najwyższe uznanie, pokazując zarazem, że europejska sekcja HBO Max wciąż ma wiele do zaoferowania.

Na początek krótki zarys akcji, w drugiej części recenzji skupię się już bardziej na moich własnych odczuciach. W chorwackim Osijeku zostaje znalezione na brzegu rzeki ciało młodej kobiety. Duet miejscowych policjantów z wydziału zabójstw (Darko Milas i Sandra Lončarić) odkrywa we współpracy z dziennikarzem lokalnej gazety (Goran Bogdan) oraz ukraińską filantropką (Ksenia Miszyna) międzynarodową siatkę przestępców handlujących nieletnimi dziewczynami.

„Cisza" jest typowym serialem, który warto obejrzeć za jednym zamachem. Mnie udało się podczas jednego z przechorowanych „dwumeczów covidopodobnych". Walcząc w domu z mocnym przeziębieniem postanowiłem połączyć nieprzyjemne z pożytecznym. Zaintrygowany otwartym końcem pierwszego sezonu wchłonąłem też sześć odcinków wchodzących w skład drugiego sezonu, którego akcja jest bardziej wartka, co tylko potęguje dobre wrażenie z całej produkcji. A przy okazji, jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki, szybko zabiłem wirusowego intruza.

Na wysokości zadania stanęli zarówno chorwaccy producenci, jak też ukraińska strona. Nie było łatwo pogodzić bowiem wspólne interesy mierząc się z brutalną, wojenną rzeczywistością. W pierwszym sezonie nakręconym w 2021 roku Kijów został pokazany jako nowoczesne, tętniące życiem europejskie miasto. W drugim sezonie stolica Ukrainy występuje sporadycznie, a jeśli już, to objawia się w kadrach zniszczonych domów. Reżyser Dalibor Matanić nie chciał jednak przerwać pracy w połowie, pozostawiając po szóstym odcinku pierwszej odsłony widzów z pytaniami bez odpowiedzi. Większość scen w plenerach nakręcono więc w Osijeku, dużo ciekawego dzieje się też w stolicy Serbii, Belgradzie. Śledztwo prowadzone przez chorwacką policję zatacza bowiem coraz szersze kręgi, a fizyczne granice w postaci szlabanów stają się zbędne.

Drugi sezon „Ciszy" zyskuje na jakości nie tylko z powodu przyspieszenia akcji i jeszcze lepszych dialogów. Pojawia się więcej ciekawych postaci, wartością dodaną jest też szpiegowskie tło całej historii, uatrakcyjniające klasyczną kryminalną narrację. Chorwacki scenarzysta Marjan Alcevski wydelegowany do napisania „Ciszy" dla europejskiej dywizji HBO Max, wcześniej dla tej platformy stworzył scenariusz serialu „Sukces" (2019), pierwszej w historii chorwackiej produkcji HBO Europe.

„Cisza", która swoim europejskim rzemiosłem najbardziej przypomina skandynawski serial „Most", na pewno wam się spodoba od pierwszego wejrzenia. Z każdym następnym odcinkiem zyskuje też najbardziej fotogeniczne miejsce w całym serialu, chorwacki Osijek. Czyżby oblegany przez fanów serialu „Gra o tron" Dubrownik zdobył poważnego konkurenta?

PRZEZ LORNETKĘ

Lenny Kravitz i Kwiat Jabłoni na Coloursach 2024!

O tym koncercie od dawna ćwierkały wróble na dachach. W ubiegły piątek organizatorzy festiwalu Colours of Ostrava 2024 potwierdzili przyjazd gwiazdy rocka, Lenny'ego Kravitza. To kolejne ważne nazwisko w przyszłorocznym programie festiwalu (17-20 lipca 2024), który od wielu lat wabi do industrialnej strefy Dolne Witkowice tłumy miłośników przeróżnych gatunków muzycznych. Z polskich akcentów na uwagę zasługuje w przyszłorocznej edycji koncert zespołu Kwiat Jabłoni.

Lenny Kravitz to jak na razie największa gwiazda przyszłorocznych Coloursów. Zdjęcia: mat. prasowe

59-letni amerykański wokalista i gitarzysta Lenny Kravitz, który w swojej bogatej karierze występował na jednej scenie z takimi muzycznymi legendami, jak David Bowie, Bob Dylan czy Tom Petty, rzadko daje koncerty w letnim okienku festiwalowym. Przyjazd na Coloursy to kolejne spełnione marzenie dla szefowej imprezy, Zlaty Holušowej. Kravitz zaprezentuje w Ostrawie nie tylko swoje największe przeboje, ale uwagę skoncentruje też na najnowszych utworach z szykowanego na marzec 2024 nowego albumu studyjnego „Blue Electric Light". Pierwszy singiel z tej płyty, „TK 421", podparty jest bardzo odważnym teledyskiem, nawet zbyt odważnym jak na standardy Kravitza. Z tego względu na naszej stronie internetowej www.glos.live, w ramach zapowiedzi koncertu Kravitza, wybraliśmy teledysk do utworu „Are You Gonna Go My Way", czyli tytułowy wielki przebój z płyty wydanej w 1993 roku. W tej bez dwóch zdań najsłynniejszej piosence w karierze artysty słychać odgłosy Jimmiego Hendrixa, Cream i wielu innych ważnych postaci w historii rocka. Kravitz lubi cytować mistrzów, ale robi to w sposób wyjątkowy.

Przyszłoroczny muzyczny line-up Colours of Ostrava zapowiada się bardzo ciekawie. Na liście wykonawców znajdują się tacy artyści, jak Sam Smith, James Blake, Queens of the Stone Age, wspomniany wyżej Lenny Kravitz, a także świetna polska propozycja – warszawski zespół Kwiat Jabłoni wykonujący mieszankę neo-folku, muzyki pop, bluegrassu, a wszystko okraszone delikatną elektroniką. Zespół tworzy rodzeństwo Katarzyna Sienkiewicz i Jacek Sienkiewicz, podążające śladami ojca, Kuby Sienkiewicza z kultowej warszawskiej grupy Elektryczne Gitary. Jak podkreślają Katarzyna i Jacek, oboje są nierozłączni zarówno na scenie, jak też w życiu prywatnym.

– Mówimy sobie naprawdę dużo, jak nie wszystko. Jeżeli któreś z nas ma naprawdę trudny okres, jest nam z czymś źle, nawet jeżeli są to jakieś nasze bardzo prywatne rzeczy, to radzimy się siebie, opowiadamy o tych sytuacjach. Tak, jesteśmy, naprawdę blisko – zdradził ostatnio Jacek Sienkiewicz w rozmowie z dziennikarzem telewizyjnym Krzysztofem Ibiszem. – Kiedy miewałam jakieś trudne decyzje w życiu czy sercowe dylematy, to zawsze wtedy dzwoniłam do Jacka. Nawet pamiętam taki moment, że coś mnie zaniepokoiło i wstawałam ze smutkiem codziennie przez tydzień i nie mogłam sobie z tym poradzić. A porozmawiałam z Jackiem i jak ręką odjął. Zrozumiałam siebie – opowiadała z kolei Katarzyna Sienkiewicz.

SPORT

Przedświąteczna magia siatkówki

Na zaproszenie redakcji „Głosu" i Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego gościli w środę w Czeskim Cieszynie wysłannicy siatkarskiego klubu BKS BOSTIK ZGO Bielsko-Biała. Prezeska klubu Aleksandra Jagieło, zawodniczka Majka Szczepańska-Pogoda i rzecznik prasowy Maurycy Marek spotkali się w godzinach przedpołudniowych z uczniami gimnazjum. Nie zabrakło też lekcji pokazowej siatkówki.

Aleksandra Jagieło (z lewej) i Majka Szczepańska-Pogoda.

Aleksandra Jagieło przekazuje piłkę z autografami zawodniczek BKS-u dyrektor gimnazjum, Marii Jarnot.

Pokazowa lekcja siatkówki cieszyła się dużym zainteresowaniem. Zdjęcia: NORBERT DĄBKOWSKI

Janusz Bittmar

Na początek ambasadorowie BKS-u podzielili się swoimi wrażeniami z codziennego siatkarskiego życia. Wielu młodych słuchaczy zgromadzonych w auli gimnazjum z zapartym tchem wsłuchiwało się w siatkarskie anegdoty oparte na doświadczeniach i tysiącach godzin spędzonych na placu gry oraz treningach.

Prezes klubu, Aleksandra Jagieło, która w swoim dorobku sportowym posiada chociażby dwa złote medale mistrzostw Europy, ciekawie opowiadała m.in. o drodze na siatkarski szczyt. – Pierwsze złoto wywalczyłyśmy w 2003 roku w Turcji. Dla reszty Europy to był istny szok, że Polki w finale pokonały gospodarzy imprezy, Turczynki 3:0. Po dwóch latach w Chorwacji tego złotego medalu trudniej się broniło, bo wiadomo, wszyscy chcieli pokonać obrońców tytułu. Jednak wtedy też się udało, a ja do dziś wspominam tamte piękne chwile – mówiła Jagieło w auli Polskiego Gimnazjum.

Swoimi spostrzeżeniami podzieliła się z uczniami również aktywna zawodniczka BKS-u, Majka Szczepańska-Pogoda, wracająca do gry po poważnej kontuzji kręgosłupa. – We wrześniu przeszłam operację, a teraz już zaczynam z treningami, szykując się niebawem do gry. To prawie cud – stwierdziła atakująca BKS-u.

Obie panie cierpliwie odpowiadały również na pytania, które pojawiły się po zakończeniu trzydziestominutowej prelekcji. Jeden z uczniów zapytał o receptę na siniaki rąk pojawiające się zawsze po długich treningach. – Recepta jest prosta. Trzeba trenować, trenować i jeszcze raz trenować. Wtedy ręce same przywykną – zdradziła Jagieło. Jedno z pytań zahaczyło też o... trudy siatkarskiej codzienności, w tym braku czasu na rodzinę. – Najważniejsze, żeby znaleźć czas na odpoczynek. Mimo poświęcenia warto trenować i uprawiać sport – zaznaczyła prezes BKS-u. – Przed ważnymi meczami lubiłam się zrelaksować z książką. Wolałam lekturę, niż głośną muzykę w słuchawkach.

Uczniowie dowiedzieli się, że o dziwo da się połączyć wyczynową siatkówkę z wychowaniem dziecka. – Przed urodzeniem syna, kiedy wracałam z treningu, to popołudniowa drzemka była obowiązkowym elementem dnia. Teraz nie ma drzemki, bo zaczynam krzątać się przy dziecku. Jednak te dwa światy można pogodzić. Wartością dodaną jest fakt, że obecnie mniej się stresuję podczas meczów, bo wiem, że w życiu są ważne zupełnie inne rzeczy – zdradziła Majka Szczepańska-Pogoda.

Po zakończeniu pierwszej części spotkania, moderowanego przez Maurycego Marka, rzecznika prasowego klubu, delegacja BKS-u przekazała na ręce dyrektor placówki, Marii Jarnot, oryginalną piłkę do siatkówki z autografami wszystkich zawodniczek. Uczniowie mogli też skorzystać z darmowych biletów na najbliższe mecze BKS-u. W drugiej części wizyty ambasadorowie klubu wzięli udział w pokazowej lekcji siatkówki w sali gimnastycznej.

– Wybraliśmy uczniów, którzy lubią siatkówkę. Zresztą w naszej szkole nie brakuje siatkarskich zapaleńców, co wiąże się m.in. z ostatnimi sukcesami polskiej kadry – powiedział nam Jerzy Gąsior, nauczyciel wychowania fizycznego, który wspólnie z Leszkiem Bednarskim przyglądali się treningowi prowadzonemu przez Majkę Szczepańską-Pogodę. – Jestem pod wrażeniem szkoły, zaplecza i uczniów – zdradziła nam zawodniczka. Niewykluczone, że po udanej siatkarskiej wizycie w gimnazjum popularność tego sportu nad Olzą jeszcze wzrośnie.

Siatkarki BKS BOSTIK ZGO Bielsko-Białej po dekadzie grają w europejskich pucharach. Przy tej okazji promują Bielsko-Białą. Uczestniczą w projekcie organizowanym przez Polską Organizację Turystyczną pod tytułem „Promocja Polski Przez Sport".

– Oprócz promowania siatkówki chcemy podkreślać, z jakiego miasta i kraju jesteśmy. Staramy się pokazać, że Bielsko-Biała i Polska to fajne miejsca, które warto zobaczyć i zwiedzić. Do tej promocji służą nam hasła: takie jak #OdkryjBielskoBiała, #PolandTravel, #Klub z Polski czy #Gramy w Europie. Na naszych klubowych social mediach poprzez pokazywanie charakterystycznych dla naszego miasta miejsc chcielibyśmy zachęcić ludzi z innych państw do odwiedzania i poznawania Polski, a w szczególności naszego pięknego miasta, jakim jest Bielsko-Biała – przekonuje Aleksandra Jagieło.

Karwina w 1/8 Pucharu EHF zagra z Bukaresztem

Piłkarze ręczni Banika Karwina poznali rywala w 1/8 finału Pucharu EHF. Chociaż spora grupa podopiecznych trenera Michala Brůny marzyła o konfrontacji ze skandynawskim szczypiorniakiem, wicemistrz RC trafił na rumuński klub Steaua Bukareszt.

Pierwszy mecz 1/8 Pucharu EHF zaplanowano w terminie 10-11. 2. 2024 na parkiecie rumuńskiego zespołu, rewanż tydzień później w karwińskiej hali.

Karwiniacy, którzy przygodę z Pucharem EHF 2023/2024 rozpoczęli od 2. rundy, do grona 16 najlepszych drużyn rozgrywek przebili się po świetnych występach z austriackim HC Fivers Margareten i bośniackim Rukometni Klub Leotar.

Trener Banika, Michal Brůna. Fot. hcb-karvina

Zwłaszcza walka w III rundzie z przeciwnikiem z Bałkanów stała na wysokim poziomie. Kluczem do wyeliminowania Leotaru był wygrany pierwszy mecz na parkiecie bośniackiego klubu różnicą zaledwie jednej bramki. W rewanżu karwiniacy zwyciężyli u siebie 28:21. **(jb)**

OFERTA

HOKEJ – TIPSPORT EKSTRALIGA: Stalownicy Trzyniec – Kometa Brno (dziś, 17.00), Witkowice Ridera – Hradec Kralowej (dziś, 17.30), Witkowice Ridera – Karlowe Wary (niedz., 14.00), Pilzno – Trzyniec (niedz., 18.00). **CHANCE LIGA:** Frydek-Mistek – Pardubice B (sob., 17.00). **II LIGA, gr. wschodnia:** Hawierzów – Wielkie Międzyrzecze (sob., 17.00).
PIŁKA NOŻNA – FORTUNA LIGA: MFK Karwina – Pardubice (sob., 15.00), Hradec Kralowej – Ostrawa (sob., 18.00).

(jb)

Budują potęgę »Mazowsza«

– Historia pokazała, że „Mazowsze" jest wspaniałe, od 75 lat rozpoznawalne, że jest wizytówką i prawdziwym Ambasadorem Kultury Polskiej – powiedział PAP dyrektor zespołu Jacek Boniecki. 5 grudnia w Teatrze Wielkim-Operze Narodowej miał miejsce koncert jubileuszowy zespołu. Podczas wydarzenia zostały wręczone odznaczenia resortowe „Zasłużony Kulturze Gloria Artis", „Zasłużony dla Kultury Polskiej" oraz medale za długoletnią służbę.

Polska Agencja Prasowa

Fragment jubileuszowego koncertu. Fot. Prezydent.pl

Ambasador kultury polskiej

W rozmowie z PAP dyrektor zespołu „Mazowsze" Jacek Boniecki zaznaczył, że historia pokazała, że „Mazowsze" jest wspaniałe, od 75 lat rozpoznawalne, że jest wizytówką i prawdziwym ambasadorem kultury polskiej. – Takie „Mazowsze" było u początków swego istnienia i takie jest dziś – stwierdził. – Z drugiej strony wspominamy to, co wydarzyło się jeszcze przed śmiercią Miry Zimińskiej-Sygietyńskiej, współzałożycielki, wieloletniej dyrektor zespołu, przy okazji transformacji ustrojowej – zwrócił też uwagę Boniecki. – Zespół został zapomniany, opuszczony, wtrącony w ramy ikony komunizmu, relikturo przeszłości. Obcinane były dotacje, a artystów „Mazowsze" liczyło coraz mniej. To było 20 lat wyrwane temu zespołowi, który borykał się z ogromnymi trudnościami. To lata, w których zespół bronił się jedynie pięknym programem, osobą Miry Zimińskiej-Sygietyńskiej. Teraz odbudowujemy to, co powinno trwać od początku, przez całe 75 lat istnienia. Bo „Mazowsze" na to ze wszech miar zasługuje. Zasługuje na to, by zajmować bardzo istotne miejsce w polskiej kulturze z wielu powodów. Przede wszystkim z powodu samego genialnego pomysłu i jego niesamowitej realizacji, z powodu niepowtarzalnej i jedynej formuły, komunikatywności dzieła na świecie – podkreślił dyrektor zespołu.

Boniecki zauważył też, że „Mazowsze" pokazuje to, co nam, Polakom, jest bardzo bliskie, ale nie jest bliskie innym narodom świata. – Mimo to porusza wnętrza publiczności w każdym zakątku globu. A należy pamiętać, że zespół odwiedził 51 krajów, koncertował na wszystkich kontynentach, a widowiska „Mazowsza" obejrzało dotąd ponad 30 mln ludzi na całym świecie – zaznaczył.

– Dzisiaj odbudowujemy potęgę „Mazowsza", grając odpowiednio zapisane partytury Tadeusza Sygietyńskiego, założyciela zespołu, który muzykę dla „Mazowsza" pisał na orkiestrę symfoniczną. Wróciliśmy do jego struktury harmonicznej, struktury orkiestry, wreszcie instrumentacji i gramy muzykę tak, jak Sygietyński sobie wyobrażał. Równolegle przywracamy właściwą liczebność zespołu, by ukazać blask, jaki był w zamyśle twórców. Jednak, co za tym idzie, trudniej jest, bez ogromnego wsparcia, mówić o roli Ambasadora Kultury Polskiej. A to właśnie dzisiaj jest czas, by Polskę odkrywać światu, pokazywać i reprezentować.

Najważniejszy walor poznawczy

„Mazowsze" to rodzaj teatru muzycznego, opartego oczywiście na innym gatunku muzyki niż operetka czy musical. – Dysponujemy zespołami artystycznymi od solistów przez chór, balet po orkiestrę, i są to zespoły, które muszą być profesjonalne, gdyż wykonanie nawet najprostszych wydawałoby się pieśni napisanych przez Tadeusza Sygietyńskiego nastręcza sporych trudności nawet zawodowcom, a co dopiero mówić, że miałoby to być wykonywane przez amatorów. Pokazanie na scenie programu artystycznego o tak dużym stopniu trudności wymaga kunsztu. „Mazowsze" to zawodowy zespół artystyczny, który cały ten pomysł na zespół, począwszy od muzyki przez taniec, choreografie i śpiew, przekazuje na scenie w postaci widowiska muzycznego. Zespół dzisiaj to ok. 170 artystów, w znakomitej większości ludzi bardzo młodych, ale gruntownie przygotowanych do zawodu, jaki wykonują – wyjaśnił Boniecki.

Walor poznawczy

Zadaniem „Mazowsza" jest propagowanie polskości, w szerokim tego słowa znaczeniu. Ale chyba najważniejszy jest tu walor poznawczy. – Bo my prezentujemy wizerunek Polski poprzez sztukę odnoszącą się do niezwykle charakterystycznych cech dla mieszkańców Polski. Jak wrażliwość, energia, pomysłowość, ale także tolerancja, bo suity, jakie wykonuje „Mazowsze", zbudowane są na folklorze poszczególnych regionów, gdzie przenikały się kultury. Te interferencje widać wyraźnie w muzyce, śpiewie, tańcu i kostiumie – podkreślił dyrektor.

Na świecie zespół jest odbierany jako bardzo ciekawe i oryginalne zjawisko artystyczne, inne od wszystkich sztuk związanych z muzyką i tańcem. – „Mazowsze" to zjawisko, zawsze dobrze odbierane. Dlaczego? Bo zawiera w sobie dużo elementów. Zwykle sztuka jest dosyć jednorodna, pisana jednym językiem. Natomiast tutaj ze względu na to, że zgromadziło w swoim repertuarze różnorodny folklor, niezwykle bogaty jak na takiej wielkości kraj.

– Na koncertach „Mazowsza" nie można się nudzić, tam co chwilę coś się dzieje: wielobarwne kostiumy, wielorakość muzyczna, charakterystyczne elementy tańca. To wszystko stanowi o wyjątkowości zespołu. Rzadko spotyka się tak różnorodną sztukę, która mieści się w jednym kanonie pokazu. Stąd odbiór publiczności na świecie jest równie niesamowity. To są emocje, wspólne śpiewanie, owacje na stojąco, które trwają czasem naprawdę bardzo długo. „Mazowsze" dla Polonii, ale też dla rdzennych mieszkańców poszczególnych krajów to synonim Polski. Dla nich Polska jest taka, jakie jest „Mazowsze". Dość wspomnieć słowa recenzji z szwajcarskiego dziennika „Gazette de Lausanne", w której dziennikarz po obejrzeniu koncertu napisał: „Jeżeli takie jest oblicze Polski, to niech żyje Polska". Ja sam, ale potwierdzają to również artyści, którzy pracowali w „Mazowszu" przez całe lata, nigdy nie spotkałem się z negatywnym odbiorem zespołu – zwrócił uwagę Boniecki.

Niespotykana dyscyplina artystyczna

Dyrektor wskazał, że wypracowany przez lata poziom artystyczny to coś, czym „Mazowsze" przebija inne instytucje. – I niespotykana dyscyplina artystyczna. Zespół, który znajduje się na scenie, to w głównej części ludzie młodzi, a scena i ten program powinien być wykonywany przez ludzi młodych. Ta młodość jest bardzo ważnym atutem tego zespołu. A młodość to pewien swoisty żywioł, naturalna energia, spontaniczność, prawda. To młodzieńcza fascynacja, niepoddająca się życiowym doświadczeniom, które oczywiście są bardzo cenne, ale z drugiej strony zabijają tę naturalną radość z tego, co się robi. To chęć poznawania świata i pasja, podobna do tej, którą mają dzieci. To wszystko składa się na siłę zespołu. Podobnie jak fakt, że sztuka prezentowana przez „Mazowsze" nie ma adresata ograniczonego wiekiem. Każdy, kto przyjdzie na koncert, zachwyci się. Jest to sztuka otwarta i powszechna, do której nie trzeba się specjalnie przygotowywać. Dlatego właśnie obcokrajowiec, który nie zna polskiej kultury, nie musi mieć żadnej intelektualnej podbudowy, by chłonąć to, co pokazuje „Mazowsze". Całym sobą odbiera to jako sztukę doskonałą. Z drugiej strony meloman, ktoś niezwykle przygotowany, przychodząc na „Mazowsze", też się nie zawiedzie. I to właśnie gwarantuje poziom artystyczny zespołu – zaznaczył.

Repertuar zespołu nie ogranicza się do stylizowanych utworów ludowych. Podczas koncertów „Mazowsze" prezentuje również polskie kolędy, pieśni patriotyczne oraz muzykę sakralną, sięgając po dzieła najwybitniejszych kompozytorów światowej literatury muzycznej. Wykonuje także muzykę liturgiczną i pieśni kościelne, uczestnicząc w najważniejszych wydarzeniach o charakterze państwowym i religijnym.

Państwowy Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Mazowsze" został powołany dekretem Ministerstwa Kultury i Sztuki z 8 listopada 1948 r. Zorganizowanie zespołu ludowego, którego zadaniem miała być troska o tradycyjny repertuar ludowy, oparty na pieśniach, przyśpiewkach i tańcach wsi mazowieckiej i regionalnej tradycji artystycznej, zlecono Tadeuszowi Sygietyńskiemu. Jednak idea powstała zasadniczo wcześniej. Sygietyński, wybitny kompozytor i miłośnik folkloru, oraz Mira Zimińska-Sygietyńska, aktorka przedwojennej sceny, przyrzekli sobie w ruinach bombardowanej Warszawy, że jeśli przeżyją wojnę, założą zespół. Zimińska porzuciła karierę aktorską i zajęła się sprawami organizacyjnymi. Sygietyński komponował na podstawie oryginalnych ludowych pieśni i latami zdobywanego doświadczenia.
W 1955 r. zmarł Tadeusz Sygietyński i rozważano rozwiązanie zespołu – Mira została jednak kierownikiem artystycznym „Mazowsza", a od 1957 r. była jego dyrektorem, aż do śmierci w 1997 r.
Obecnie zespół liczy 170 artystów chóru, baletu i orkiestry oraz ok. 140 pracowników obsługi i administracji; rocznie daje 150-180 koncertów. Dyrektorem zespołu od dekady jest dyrygent i menedżer kultury Jacek Boniecki, kierownictwo nad baletem sprawuje Zofia Czechlewska, nad chórem Mirosław Ziomek, a nad orkiestrą Rafał Piłasiewicz.

pre-teksty i kon-teksty /294/

Krzysztof Łęcki

I straszno, i śmieszno

Dwie historie – jedna tragiczna, druga – satyryczna. Zacznijmy od pierwszej, żeby w finale jednak pojawił się na twarzy czytelnika/czytelniczki uśmiech.

I

Na początek zatem sowieckie łagry – w autobiograficznej opowieści Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. Ci, którzy mieli nieszczęście do łagru trafić, nie byli – wbrew staraniom komunistycznej władzy – zupełnie sami. Gdzieś tam, daleko, daleko od obozowej rzeczywistości mieli na wolności (sowieckiej wolności, to prawda, ale jednak) rodziny. I ich najbliżsi mogli się starać o odwiedziny, o widzenie. Zasadniczo można było się o nie starać raz do roku, w praktyce trzeba było na nie poczekać o wiele dłużej – ponoć od trzech do pięciu lat. Pisze Herling-Grudziński: „Rola więźnia była w tym względzie ograniczona; musiał po upływie roku od chwili aresztowania złożyć w Trzecim Oddziale podanie z dwoma załącznikami – listem od rodziny, z którego by wynikało jasno i niedwuznacznie, że ktoś z bliskich chce go odwiedzić, i zaświadczeniem władz obozowych o nienagannym sprawowaniu się w baraku i przy pracy. (…) Tam gdzie związki pomiędzy więźniami a ludźmi wolnymi nie były związkami krwi, ale swobodnego wyboru serca – mam na myśli małżeństwa – nacisk na zupełne zerwanie z »wrogiem ludu« był tak duży, że zdarzali się ludzie, którzy go nie wytrzymywali. Ileż czytałem w obozie takich listów, w których żony donosiły mężom, że »już dłużej tak żyć nie mogą«, i prosiły o zwolnienie z przysięgi małżeńskiej! Czasami starania o widzenie utykały w martwym punkcie, mimo że początek był dobry i obiecujący. Dopiero po roku lub dwóch okazywało się, że ktoś tam na wolności »rozmyślił się« i wycofał podanie. (…) W staraniach o widzenie większa część inicjatywy spoczywała oczywiście w rękach ludzi wolnych. Teraz trzeba uważnie prześledzić zaklęte koło, w jakie wkraczał człowiek wolny, jeśli miał dostatecznie dużo uporu, aby po natrafieniu na pierwszych parę przeszkód nie zrezygnować mimo wszystko ze swego szalonego zamierzenia. Prawo do uzyskania widzenia miał tylko ten, kto sam mógł się wykazać absolutnie nienaganną przeszłością polityczną i dowieść, że nigdzie we krwi nie ukrywa zarazka kontrrewolucji. Pomijając już fakt, że nie ma w Rosji człowieka, który by się odważył z zupełnie czystym sumieniem wejść do śledczego gabinetu analiz, i że w tym wypadku świadectwa zdrowia politycznego żądali urzędnicy, którzy je sami jedynie byli w mocy wystawić – pomijając już, powiadam, ten oczywisty nonsens – wpadamy w inny, jeszcze bardziej koszmarny; oto bowiem posiadanie w rodzinie więźnia, »wroga ludu«, jest już samo w sobie dostatecznym dowodem, że ktoś, kto z nim współżył przez tyle lat, nie jest również wolny od kontrrewolucyjnej dżumy, skoro przestępstwa polityczne uchodzą w oczach NKWD za chorobę zakaźną. Przyszedłszy więc do NKWD po świadectwo zdrowia, petent składał tym samym pośredni dowód, że jest już najprawdopodobniej sam zarażony. Przypuśćmy jednak, że dokładne badanie krwi nie wykazało w organizmie żadnych zaczątków infekcji, petent dostawał szczepionkę uodporniającą i odchodził na czas nieograniczony do kwarantanny. Do kwarantanny? Po co? Po to, żeby uzyskawszy wreszcie bezsporne świadectwo zdrowia, otrzymać jednocześnie zezwolenie na trzydniowy, bezpośredni kontakt z chorym, którego samo istnienie zdawało się być przed chwilą jeszcze zaraźliwe na odległość paru tysięcy kilometrów? Sadystyczny, zniechęcający najczęściej ostatecznie paradoks tej sytuacji polega na tym, że krewny z wolności musi w czasie przesłuchania w NKWD robić wszystko, aby wykazać, jak dalece rozluźnił się, uwiądł i wyjałowiał jego uczuciowy stosunek do krewnego w obozie. Jeżeli tak, to po co przedsiębierze daleką i kosztowną podróż, żeby go zobaczyć? Nie ma wyjścia z tej matni. Ludzie, którzy wybierają się na widzenie do obozu z zamiarem definitywnego uwolnienia się od tego koszmaru życia w półniewoli, w atmosferze nieustannych podejrzeń i z piętnem współodpowiedzialności za cudze winy na czole, otrzymują zezwolenie bez trudu. Inni wiedzieli, że już samo staranie się o widzenie stawia petenta w sytuacji podejrzanego".

II

Dobra, było już straszno, to teraz trochę satyry. Joseph Heller w kultowej powieści „Paragraf 22" pokazuje podobnie paradoksalną sytuację. Tyle że – w lekturze – na wesoło. Rzecz dzieje się w czasie II wojny światowej na – wymyślonej przez Hellera – włoskiej wyspie Pianossa. To z niej amerykańscy lotnicy wylatują, by bombardować Niemców. Tyle że nie wszyscy z nich mają ochotę ryzykować życie. W takiej sytuacji nie może dziwić, że starają się – symulując chorobę – uchylić od patriotycznego obowiązku. I tak główny bohater powieści Yossarian postanawia zwariować. Wie bowiem, że wariatów lekarz eskadry musi zwolnić z kolejnych lotów. Doktor Daneeka stawia jednak sprawę w taki sposób: to prawda, musi, powtarzam, musi zwalniać wariatów z lotów. Ale tylko wtedy, kiedy o takie zwolnienie poproszą. Taka jest procedura. Ale – jednocześnie – kiedy o zwolnienie z lotów poproszą, doktor Daneeka nie będzie już mógł podpisać zwolnienia z lotów. Dlaczego? Bo obowiązuje „Paragraf dwudziesty drugi": „Człowiek, który chce się zwolnić z działań bojowych, nie jest prawdziwym wariatem". „W myśl paragrafu 22 troska o własne życie w obliczu realnego i bezpośredniego zagrożenia jest dowodem zdrowia psychicznego. Orr był wariatem i mógł być zwolniony z lotów. Wystarczyło, żeby o to poprosił, ale gdyby to zrobił, nie byłby wariatem i musiałby latać nadal. Orr byłby wariatem, gdyby chciał dalej latać i byłby normalny, gdyby nie chciał, ale będąc normalny musiałby latać. Skoro latał, był wariatem i mógł nie latać; ale gdyby nie chciał latać, byłby normalny i musiałby latać. Yossarian był wstrząśnięty absolutną prostotą działania paragrafu 22, czemu dał wyraz pełnym podziwu gwizdnięciem.

– Ten paragraf dwudziesty drugi to jest coś – zauważył".

III

Dwie historie: jedna straszna, druga – nieledwie komiczna. A przecież obie mocno zakorzenione w życiu. I nie idzie tylko o sowieckie łagry czy armię. Powtórzę, po raz nie pamiętam który, nieśmiertelną frazę Mikołaja Gogola: – Z czego się śmiejecie? Sami z siebie się śmiejecie.

Ja też…

NA GRANICY KSIĘSTWA /10/

Andrzej Drobik

Ewangelicki Salmopol

Fot. ARC

Idę granicą Księstwa Cieszyńskiego, idę ze starą mapą z 1724 roku i szukam przestrzeni, których być może już nie ma. Szczęśliwie, pierwszy etap prowadzi przez góry, od Klimczoka, przez Kotarz, na Baranią Górę. Mówią o tym szlaku droga królewska, to szczęśliwy początek trasy, bo trudniej wyobrazić sobie piękniejszy kawałek świata dla kogoś wychowanego w Beskidach.

I

Powoli mijam Kotarz, ostatnią taką halę w Beskidzie Śląskim, kiedyś pełną owiec, dzisiaj pełną planów rozwoju turystyki, pełną niebezpieczeństw zniszczenia tego piękna. Na razie hala się opiera, skutecznie odpiera ataki inwestorów, ale za każdym razem, kiedy gubię z oczu Halę Jaworową, mam w głowie wyjątkowo smutne przeczucie, że to może już nasz ostatni wspólny raz. Idę drogą królewską, na granicy Księstwa, które zniknęło ponad wiek temu, z lewej strony ciągle Szczyrk, z drugiej Brenna, choć z każdym krokiem powoli zbliżam się do Wisły, miasta – tu muszę sięgać do Jerzego Pilcha – najbardziej purytańskich z purytan. Miasta ewangelików, ostatniego po polskiej stronie Śląska Cieszyńskiego tak wyraźnego symbolu reformacji. Zresztą to miasto wielu symboli, bo skoro gdzieś swoje źródła ma królowa polskich rzek, trudno nie pobudzać tak wyraźnie wyobraźni. Symbole można by pewno mnożyć, ale skupmy się na ewangelikach, bo oni będą kluczowi w tej historii. I znów sięgnijmy do Pilcha, największego pisarza i stylisty, który urodził się w tym naszym kochanym trupie po Księstwie Cieszyńskim. Sięgnijmy do „Tysiąca spokojnych miast", a wtedy szybko zrozumiemy, dlaczego ewangelicy muszą być ważni w tej podróży, bo to głos wyjątkowy, niemal z zaświatów. „Żydzi kiedyś w Polsce byli, obecnie zaś ich nie ma, natomiast nas, lutrów, kiedyś w Polsce nie było, a obecnie nie ma nas także". Głos pilchowych bohaterów niósł w Polskę głos ewangelików, dał im ciało i słowo, dał podmiotowość, odebraną kontrreformacją.

II

Zerknijmy jeszcze, dla obrazu, do pisarza urodzonego w wiślańskiej porodówce w 1952 roku, do jego słów o ekumenizmie, bo przecież też o tym jest opowieść o Księstwie Cieszyńskim. Dokładnie do książki „Inne ochoty", w której swojej byłej partnerce opowiada: „Cały Śląsk Cieszyński jest w przewadze ewangelicki, ale są enklawy, na przykład wieś Istebna – czysto katolicka. W Wiśle – w centrum – znajduje się jeden kościół ewangelicki i jeden katolicki. Dawniej pielgrzymki katolickie szły z Istebnej przez centrum Wisły, pod oknami naszego domu, do kościoła. I na to nie wolno było dzieciom patrzeć, babka zakrywała i zasłaniała okna, żebyśmy nie widzieli ich pogaństwa. Nietolerancja bezobjawowa. Bo ruchów, walk żadnych nie pamiętam. Klasy w szkole były ekumeniczne, nikt się nie buntował, poza tym, co tu kryć, katoliczki były ładniejsze".

Zostawmy na moment Pilcha, do Istebnej dojdziemy jeszcze w kolejnej części naszej podróży granicami księstwa, które już nie istnieje. Dochodzimy do Przełęczy Salmopolskiej. Przełęczy granicznej. Granica miast – Wisły i Szczyrku, kiedyś – jeszcze przed pierwszym rozbiorem – granica państwowa, między Rzeczpospolitą i Austrią. Dokładniej, a może w sferze marzeń, powiedzmy: między Rzeczpospolitą i Księstwem Cieszyńskim, później, między Galicją i Księstwem. Granica między wyznaniami? Trochę tak, choć z wyjątkiem. Nieco dalej, już w Szczyrku, stoi przecież kościół ewangelicko-augsburski i tak – jest on efektem emigracji wiślańskich ewangelików za granicę księstwa.

III

Cofnijmy się jeszcze. Kiedy Jonasz Nigrini w 1724 roku kończył tworzenie swojej mapy Księstwa Cieszyńskiego, na Salmopolu istniała jeszcze granica państwowa. Cieszyn i do nie tak dawna piastowskie księstwo znajdowało się już w cesarstwie austriackim, także Wisła przypadła Habsburgom. Szczyrk to jeszcze przedrozbiorowa Rzeczpospolita. Niecałe pół wieku po oddaniu mapy przez Nigriniego Austria w pierwszym rozbiorze zagarnęła Małopolskę, która szybko stała się Galicją.

W 1782 roku cesarz Józef II wydał Patent Tolerancyjny, co pozwoliło ewangelikom z galicyjskiej Białej na budowę domu modlitwy. Jeszcze wtedy tereny bialskiej parafii obejmowały Białą, Lipnik (dzisiaj to Bielsko-Biała) i właściwie wszystkie miejscowości w okolicy, gdzie stawała ewangelicka stopa, od Żywiecczyzny, przez Oświęcim i Wadowice, aż po wioski skryte pod szczytem Skrzycznego: Buczkowice, Szczyrk i Salmopol.

W 1803 roku w jeszcze wtedy leżącej poza Szczyrkiem wsi Salmopol osiadły pierwsze rodziny ewangelickie – to robotnicy leśni, którzy przybyli z sąsiedniej Wisły, pracujący dla właścicieli ziemskich, zasiadających w tym czasie w Łodygowicach. Przybywało ich coraz więcej, nabywali działki, zadomowili się, modlili. Mieli swojego księdza, aż do końca XIX wieku służyli im księża z Wisły, dopiero po wybudowaniu szkoły ewangelickiej w 1897 roku po raz pierwszy przyjechał ksiądz ewangelicki z Białej. Dzisiaj proboszczem jest ksiądz Jan Byrt z Wisły, jego brat do niedawna prowadził parafię rzut kamieniem – w Wiśle-Głębcach. To ksiądz z tych pomysłowych i medialnych, organizuje nabożeństwa dla rowerzystów, przed mundialem zbiera piłki i wysyła je dzieciom z Ukrainy, organizuje dla młodzieży wycieczki, z okazji 500-lecia wystąpienia Lutra tworzy w Beskidach Ogród Reformacji, w którym sadzi pół tysiąca drzew.

Księstwo Cieszyńskie za granicą księstwa?

Ostatni prom

Sobota 9 grudnia, godz. 21.25

TVP POLONIA

PIĄTEK 8 GRUDNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Zakochaj się w Polsce. Dobre Miasto i Lawendowe Pole **7.00** Wojciech Cejrowski - boso przez świat **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** Stacja innowacja **11.30** Lepsza połowa (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Paszporty Wolności. Wizytówki. Sławomir Czarlewski **12.15** M jak miłość (s.) **14.00** Historia polskiego sportu **15.00** Wiadomości **15.20** Bajki naszych rodziców. Zima w Wiklinowej Zatoce **15.35** Bajki naszych rodziców. Kulfon, co z ciebie wyrośnie? **15.50** Szansa na sukces. Opole 2024. Wojciech Trzciński **16.45** Top 3 Marka Sierockiego **17.00** Teleexpress **17.20** Zakochaj się w Polsce. Ustroń **17.45** Paszporty Wolności. Wizytówki. Sławomir Czarlewski **17.55** Przystanek Ameryka **18.10** Olá Polônia **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Paryż. Śladami Chopina **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.30** Modlitwa Pokoleń. 70 lat Apelu Jasnogórskiego **21.50** Notacje. Henryk Sielewicz. Niebo pełne gwiazd **22.05** Polonia 24 **22.35** 07 zgłoś się (s.).

SOBOTA 9 GRUDNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Welon, fura i brawura **6.55** Balans bieli **7.25** Pytanie na śniadanie **11.55** Zaginione - odnalezione **12.05** Wędrowiec polski. DolnyŚląsk II **12.35** Sądy, przesądy **14.10** Polskie biesiady. Best of **16.00** Kulturalni PL **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Polonia 24 - weekend **18.35** Informacje kulturalne **19.00** Tacy byliśmy. Jak budowaliśmy... **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Bodo (s.) **21.25** Ostatni prom (dramat polski) **22.50** Kabaretowe Naj. Legenda kabaretu - Joanna Kołaczkowska **23.30** Polacy to wiedzą! (teleturniej).

NIEDZIELA 10 GRUDNIA

6.00 Zrujnowani, odbudowani **6.35** Janosik (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.50** Słowo na niedzielę. Życie na długich światłach, czyli adwentowy Jan Chrzciciel **13.00** Transmisja mszy świętej z kościoła św. Hieronima w Warszawie **14.15** Janosik (s.) **15.20** Okrasa łamie przepisy. Kuchnia polska **16.05** Informacje kulturalne **16.20** Paszporty Wolności. Wizytówki **16.30** Polacy to wiedzą! (teleturniej) **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Polonia 24 - weekend **18.30** Dookoła świata **19.00** Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej **20.15** Wiadomości, pogoda, sport **21.05** Ojciec Mateusz 29 (s.) **22.00** Wielki test o czytaniu - nie tylko od święta **23.20** Paszporty Wolności. Wizytówki. Piotr Paweł Świder **23.25** Słownik polsko@polski.

PONIEDZIAŁEK 11 GRUDNIA

6.00 Polacy to wiedzą! (teleturniej) **6.30** Ksiądz Anatol protoprezbiter **6.50** Kalendarium powstania styczniowego 1863 **7.00** Dookoła świata **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama kraj **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** W obiektywie Polonii. Wschód **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Paszporty Wolności. Wizytówki. Piotr Paweł Świder **12.15** Ojciec Mateusz 29 (s.) **13.05** Bodo (s.) **14.05** Kulturalni PL **15.00** Wiadomości **15.20** Al-chemik. Wodoodporność **15.35** Laboratorium alchemika. Acetylen **15.40** Mrówki górą! Sekretne życie roślin. Bazylia **16.00** Korona królów (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.15** Paszporty Wolności. Wizytówki. Józef Lebenbaum **17.20** Słownik polsko@polski (593) **17.55** INFO V4+ **18.15** Polacy światu **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Zaginione - odnalezione **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Blisko, coraz bliżej (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Szansa na sukces. Opole 2024. Bohdan Łazuka **23.30** Leśniczówka (s.)

WTOREK 12 GRUDNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Pożyteczni.pl **7.00** Kulinarne wędrówki z Jolą Kleser **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama kraj **10.45** Pytanie na śniadanie **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Paszporty Wolności. Wizytówki **12.15** Blisko, coraz bliżej (s.) **13.35** Paleta dziejów. Bitwa pod Orszą **13.50** Notacje. Henryk Mażul. Magia polskiego słowa **14.05** Prywatne życie zwierząt 9. Stres (s.) **14.35** Paryż. Śladami Chopina **15.00** Wiadomości **15.15** Zwierzaki Czytaki **15.30** Szkoła z Kleksem Bystrzakiem. Liczba 14, litera Ł **15.45** Rozmowy na dwie głowy. Złość **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Studio Wschód **17.55** Nad Niemnem **18.10** Studio Lwów **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Ojciec Mateusz 20 (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Taksówkarz - cichy bohater grudnia **23.25** Paszporty Wolności. Wizytówki. Adam Solarski **23.30** Leśniczówka (s.).

ŚRODA 13 GRUDNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Polskie Parki Narodowe. Park Narodowy Gór Stołowych **7.00** Kuchnia dwudziestolecia. Tajemnice domowej spiżarni **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama kraj **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** Studio Lwów **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Ojciec Mateusz 20 (s.) **14.00** Taksówkarz - cichy bohater grudnia **14.50** Paszporty Wolności. Wizytówki. Adam Solarski **15.00** Wiadomości **15.20** Animowanki. Agi Bagi. **15.40** Go-tu-jemy. Chlebek bananowy **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.15** Paszporty Wolności. Wizytówki. Adam Solarski **17.20** Patria Nostra. Polska - Moja Historia **17.40** Notacje. Czesław Okińczyc **17.55** Kierunek Zachód **18.10** Magazyn z Wysp **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości, sport **20.15** Koncert Paszporty Wolności 2023 **21.15** Blondynka 7 (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Ocaleni **23.30** Leśniczówka (s.).

CZWARTEK 14 GRUDNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Słownik polsko@polski **7.00** Prywatne życie zwierząt 9 **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** Nad Niemnem **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Blondynka 7 (s.) **13.05** Fik-mik **14.05** Giganci historii. Rozbicie dzielnicowe w Polsce **15.00** Wiadomości **15.20** Bajki naszych rodziców. Miś Uszatek **15.40** Bajki naszych rodziców. Mały pingwin Pik-Pok **16.00** Korona królów. Jagiellonowie **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Stacja innowacja **17.45** Polacy światu **17.55** W obiektywie Polonii. Wschód **18.10** Wilnoteka **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Archiwista (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Sądy, przesądy.

Strefa polonisty

Akademia Edukacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego zaprosiła uczniów starszych klas szkół polskich na Litwie do „Akademickiej strefy twórczego polonisty". W ramach cyklu uczniowie będą mogli w ciekawy i twórczy sposób doskonalić swoje kompetencje językowe.

Podczas cyklicznych zajęć, które będą się odbywały co miesiąc, uczniowie będą mieli wyjątkową okazję wzięcia udziału w różnorodnych działaniach: zajęciach z retoryki, warsztatach dziennikarskich, translatoryjnych, zainteresowani będą mogli wziąć udział w wieczorku poetyckim lub wycieczce krajoznawczej. 2 grudnia w Akademii Edukacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego odbyły się pierwsze zajęcia z cyklu „Akademicka strefa twórczego polonisty". Były to warsztaty retoryczne „Mówić i do rzeczy, i do ludzi". Wzięło w nich udział 13 uczniów klas gimnazjalnych. W większości byli to uczniowie wileńskich szkół.

– Podczas warsztatów mówiliśmy o tym, jak przygotować przemówienie, żeby zainteresować słuchacza. Mówiliśmy też o tym, jak je wygłosić. Sporo uwagi poświęciliśmy poprawności językowej, a zwłaszcza fonetyce. Ćwiczyliśmy przede wszystkim wymowę takich głosek, których artykulacja w polszczyźnie litewskiej różni się od artykulacji w polszczyźnie ogólnopolskiej. Mówiliśmy też o tempie mówienia, o pauzach, akcentach logicznych. Sporo uwagi poświęciliśmy części wstępnej przemówienia, która jest bardzo ważna, oraz omawialiśmy przykłady, jak można zakończyć przemówienie. Mówiliśmy też o tym, jak pokonać tremę, również o takich elementarnych rzeczach, jak stać wygłaszając przemowę, co robić z gestami, jaka powinna być mimika – wymienia prowadząca warsztaty, doc. dr Barbara Dwilewicz, wykładowczyni z Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej Akademii Edukacji UWW.

● **Henryka Sokołowska zwraca uwagę, że przyjaźń z językiem polskim to jest również przyjaźń ze sztuką słowa polskiego, czyli literaturą, poezją.** Fot. MARIAN PALUSZKIEWICZ

Podsumowaniem warsztatów z retoryki będzie konkurs krasomówczy, który odbędzie się 16 grudnia w Akademii Oświaty UWW. Wezmą w nim udział uczestnicy zajęć, jak również wszyscy chętni uczniowie. Wygłoszą oni okolicznościowe przemówienie poświęcone osobom zasłużonym dla Wilna.

Polonistyka w Akademii Edukacji UWW stara się być blisko szkoły, blisko ucznia. – W tym roku postanowiliśmy bliżej poznać uczniów, pokazać im kulisy życia studenckiego, a przede wszystkim pokazać uczniom, że język polski i studia polonistyczne to jest ciekawe zajęcie. To nie jest tylko czysta gramatyka, która być może niektórych nudzi podczas lekcji. Te swoje umiejętności w zakresie języka polskiego można wykorzystywać w bardzo różny sposób, gdyż one po prostu wchodzą w różne sfery naszego życia – mówi dr Henryka Sokołowska, kierowniczka Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej w Akademii Edukacji UWW.

Dr Henryka Sokołowska zwraca uwagę, że przyjaźń z językiem polskim to jest również przyjaźń ze sztuką słowa polskiego, czyli literaturą, poezją. – Przekonuję się osobiście, że poezja nie jest dla ucznia zamknięta tylko w kanonie lektur szkolnych. Poezja to jest coś, z czym oni chcieliby żyć na co dzień, pomaga im odczytać to, co w duszy gra. Uczniowie również tworzą poezję, dlatego nasza polonistyka zaprosi na wspólne czytanie oraz śpiewanie poezji – zapowiada wykładowczyni styczniowe spotkanie z poezją „Weź mnie w opiekę, o słowo".

Z kolei w lutym uczniowie będą mieli okazję skorzystać z warsztatów translatoryjnych „Między językami", podczas których będą się uczyli, jak umiejętnie wyrażać myśli w różnych językach. W następnym miesiącu odbędą się warsztaty dziennikarskie „Napisać wszystko, co pomyśli głowa", podczas których uczniowie będą próbować kunsztu ujmowania tematów w podejściu reporterskim tak, by teksty trafiały do czytelnika i były ciekawe dla odbiorcy.

„Kurier Wileński"/LITWA

Nie zapominają

W dniach 19–20 listopada w Drohobyczu po raz dwudziesty drugi został zrealizowany projekt literacko-artystyczny „Druga Jesień". Wydarzenie jest poświęcone postaci Brunona Schulza, polskiego pisarza i malarza żydowskiego pochodzenia, jednego z najoryginalniejszych twórców polskiej kultury XX wieku.

„Drugą Jesień" tradycyjnie rozpoczęto od spotkania ekumenicznego w miejscu tragicznej śmierci Brunona Schulza na skrzyżowaniu ulic Mickiewicza i Czackiego (obecnie to fragment ul. Tarasa Szewczenki), na terenie drohobyckiego getta. Obecnie znajduje się tam tablica z napisem „W tym miejscu 19.XI.1942 r. zginął zastrzelony przez gestapowca wielki artysta, drohobyczanin, Bruno Schulz" w językach polskim i ukraińskim. Zanoszono też wspólne modlitwy za wybitnych Polaków, Ukraińców i Żydów, powiązanych z Drohobyczem, również za żołnierzy ukraińskich.

● **„Drugą Jesień" tradycyjnie rozpoczęto od spotkania ekumenicznego w miejscu tragicznej śmierci Brunona Schulza.** Fot. KONSTANTY CZAWAGA

Po raz pierwszy tego rodzaju wydarzenia odbyły się w 1992 roku – w 50. rocznicę śmierci pisarza. Po jakiejś przerwie dopiero w 2001 roku obchody wznowiono.

Wszystkie wydarzenia upamiętniające Brunona Schulza od samego początku objął patronatem Konsulat Generalny RP we Lwowie.

„Kurier Galicyjski"/UKRAINA

INFORMATOR

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą" – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Seniora zapraszają na wigilijne spotkanie 13 grudnia o godz. 14.00 do Domu PZKO.

CZ. CIESZYN – Zarząd MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Osiedlu zaprasza wszystkich fanów teatru amatorskiego na kolejne przedstawienie. Tym razem wystąpi karwiński Teatrzyk bez Kurtyny ze sztuką „Za gwiazdą". Przedstawienie odbędzie się 10 grudnia o godz. 16.00 w Ośrodku Kultury „Strzelnica". Sztuka idealnie wprowadza widzów w świąteczny nastrój, zapraszamy, przekonajcie się na własnej skórze.

▲ Zarząd MK PZKO Park Sikory zaprasza członków i sympatyków Koła na prelekcję Janiny Hławiczki pt. „Portugalia", która odbędzie się w piątek 15 grudnia o godz. 17.00 w salce nr 4 Ośrodka Kultury „Strzelnica" (wejście główne).

KLUB NAUCZYCIELI EMERYTÓW w RC – Zarząd KNE zaprasza na spotkanie przedświąteczne, które odbędzie się w czwartek 14 grudnia o godz. 10.00 w Ośrodku Kultury „Strzelnica" w Cz. Cieszynie. Opłata 100 koron. W programie wystąpi zespół TA Grupa. Zobowiązujące zgłoszenia prosimy przesyłać do poniedziałku 11 grudnia Janinie Procner, nr komórki 723 158 041, adres e-mail: janinaprocner@seznam.cz.

KLUB SENIORA „PRZYJAŹŃ" – Zaprasza członków 11 grudnia o godz. 16.00 do Domu Polskiego PZKO w Karwinie-Frysztacie na tradycyjną wigilijkę klubową.

KOCOBĘDZ – MK PZKO zaprasza na spektakl karwińskiego Teatrzyku bez Kurtyny pt. „Za gwiazdą" w sobotę 9 grudnia o godz. 16.00 w Domu Kultury.

OSTRAWA – Stolik Polski zaprasza w środę 13 grudnia o godz. 17.00 do sali multimedialnej Muzeum Ostrawskiego na rynku głównym na prelekcję pt.: „Ślady polskich szkół w Ostrawie". Po prelekcji łamiemy się opłatkiem.

PIOTROWICE k. KARWINY – MK PZKO zaprasza w niedzielę 10 grudnia o godz. 15.00 do Domu PZKO na nasze tradycyjne przedświąteczne spotkanie i program specjalny: koncert świąteczny kapeli ludowej i zespołu wokalnego „Kamraci z Kamratkami" z Błędowic.

PTTS „BŚ" – Zaprasza w środę 12 grudnia na przedświąteczny wymarsz do kapliczki na Bagińcu, z możliwością podejścia na Stożek. Na trasie nie ma punktów gastronomicznych. Odjazd z Karwiny o godz. 8.01, z Cz. Cieszyna o 8.18, odjazd autobusu w kierunku Piosku o 9.25. Kierownik wycieczki Marta Fierla, tel. 773 759 997.

RODZINA KATYŃSKA w RC – Zarząd zaprasza wszystkich członków do wzięcia udziału w dorocznym zebraniu członkowskim, które odbędzie się w poniedziałek 11 grudnia od godz. 10.00 w Ośrodku Kultury „Strzelnica" przy ul. Strzelniczej w Cz. Cieszynie. Program i catering zapewnione, dobrą atmosferę i nasze śpiewniki kolęd przynieście ze sobą. Wspólnota naszą siłą – do zobaczenia!

TOWARZYSTWO BESKIDZKICH KUCHARZY – Zaprasza do udziału w IV Nordic Walking – Beskidy 2023 w sobotę 9 grudnia na Pasieczki do Koszarzysk. Zapewniamy fajną zimową zabawę z kijkami, ogniskiem, pamiątkowym dyplomem i ciepłym posiłkiem dla wszystkich. Rejestracja od godz. 9.00. Samochody zostawiamy na parkingu Miylyrz. Trasa – pętla 2,5 km będzie odśnieżona.

KONCERTY

BŁĘDOWICE – MK PZKO zaprasza na koncert świąteczny pt. „Czas radości" w niedzielę 17 grudnia o godz. 16.00 do kościoła ewangelickiego Na Niwach w Cz. Cieszynie. Kolędy, kantyczki oraz inne pieśni związane z okresem Świąt Godowych zaprezentuje kapela ludowa „Kamraci" – muzycy w towarzystwie zaprzyjaźnionych wokalistów starszych i młodszych oraz dzieci ze szkoły w Błędowicach. Zabrzmi też muzyka organowa w wykonaniu znanej wszystkim miłośnikom tego monumentalnego instrumentu – Marty Wierzgoń. Do tego teksty bożonarodzeniowe, kolędowanie i refleksja.

CZ. CIESZYN – Zapraszamy na Koncerty Świąteczne PSP w Czeskim Cieszynie. Wystąpią zespoły: „Cieszynianka", „Skowronki", „Trallalinki" oraz „Trallala". Koncerty odbędą się we wtorek 12. 12. o godz. o 10.00 i 16.30 w kościele ewangelickim Na Niwach.

HAWIERZÓW-SUCHA ŚREDNIA – Zapraszamy na koncert adwentowy w wykonaniu kwartetu klarnetowego z ZUŚ w Hawierzowie, który odbędzie się w niedzielę 10 grudnia o godz. 8.45 w kościele ewangelickim.

NAWSIE – MK PZKO i chór żeński „Melodia" zapraszają na koncert świąteczny 17 grudnia o godz. 17.00 do kościoła ewangelickiego. W programie: „Melodyjka", „Canticum Novum", Władysław Czepiec i „Melodia".

TRZYNIEC – PZŚ „Hutnik" zaprasza na koncert świąteczny 10 grudnia o godz. 15.00 do Domu Kultury „Trisia". W programie: ,,Wesoła Nutka" (dyryguje naucz. Sabina Bolek) z towarzyszeniem orkiestry smyczkowej oraz rodzeństwo Pustówkowie – wszyscy z Polskiej Szkoły Podstawowej im. G. Przeczka z Trzyńca, Władysław Czepiec oraz PZŚ „Hutnik" pod dyrekcją prof. Alojzego Suchanka.

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33: wystawa pt. „Z historii polskiej szkoły w Sibicy". Czynna od wt-pt: w godz. 8.00-15.00.

GALERIA MIASTA TRZYŃCA, DK „Trisia", rynek Wolności 526, Trzyniec: do 5. 1. 2024 wystawa pt. „Zapach nowego samochodu". Czynna: po-pt: w godz. 8.00-16.00.

MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYŃCA, Sala wystaw, Frýdecká 387: do 31. 1. 2024 wystawa pt. „Gwiazdy srebrnego ekranu". Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

▲ do 31. 1. 2024 wystawa pt. „Lalki, gdziekolwiek spojrzysz". Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

MUZEUM TĚŠÍNSKA, ul. Główna 115/5, Cz. Cieszyn: do 25. 2. 2024 wystawa pt. „Plebiscyt 1920". Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00; so i nie: w godz. 9.00-17.00.

TEATR CIESZYŃSKI, Galeria Teatralna, ul. Ostrawska 67, Cz. Cieszyn: do 17. 12. wystawa pt. „Wspomnienia". Czynna: w trakcie przedstawień TC oraz po-pt: w godz. 9.00-15.00 po uprzednim zgłoszeniu się na portierni.

CO ZA OLZĄ

MUZEUM DRUKARSTWA, GALERIA „Przystanek Grafika", ul. Głęboka 50, Cieszyn: do 12. 1. 2024 wystawa pt. „Z najlepszymi życzeniami". Czynna: po-czw: w godz. 10.00-15.00; pt: w godz. 14.00-20.00; so i nie: w godz. 11.00-18.00.

MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Galeria Wystaw Czasowych, ul. T. Regera 6, Cieszyn: wystawa pt. „Od wystawy do muzeum..." – 120 lat od pierwszej wystawy Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w Cieszynie. Czynna: wt, czw i nie: w godz. 10:00-15.00; śr w godz. 12.00-17.00; pt, so: w godz. 10.00-16.00.

WIEŻA PIASTOWSKA i ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyn: czynne codziennie w godz. 9.00-16.00.

WAŻNE INFORMACJE

- Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu" jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

Teatrzyk zaprasza

Teatrzyk Bez Kurtyny działający przy Miejscowym Kole PZKO w Karwinie-Frysztacie również w tegorocznym okresie adwentowym wraca na scenę ze swoim spektaklem „Za gwiazdą". W najbliższy weekend wyrusza z nim na „podbój" publiczności z Czeskiego Cieszyna i okolicy. To dobra okazja, by choć trochę zakosztować nastroju nadchodzących świąt.

W sobotę o godz. 16.00 przedstawienie odbędzie się w Domu Kultury w Kocobędzu. W niedzielę, również o godz. 16.00, teatrzyk zagra w Ośrodku Kultury „Strzelnica" w Czeskim Cieszynie na zaproszenie Miejscowego Koła PZKO Czeski Cieszyn-Osiedle.

– „Za gwiazdą" to świąteczna sztuka, która miała premierę w styczniu 2020 roku. Jednak w kolejnych latach pandemia koronawirusa skutecznie przeszkodziła w prezentowaniu jej publiczności. I tak na przykład występ w Kocobędzu przesuwaliśmy trzykrotnie – przyznała Bogdana Najder.

Kolejny występ Teatrzyk Bez Kurtyny planuje już w 2024 roku. 7 stycznia wystawi „Śpiącego królewicza" w Domu PZKO w Hawierzowie-Błędowicach. Sztuka miała premierę wiosną br. **(sch)**

WSPOMNIENIA

Pamiętamy...

Dnia 9 i 10 grudnia minie 40 lat od śmierci naszych Kochanych Dziadków

śp. CZESŁAWY DEMEL

i śp. BOLESŁAWA KONIECZNEGO

z Suchej Górnej

Z miłością wspominają Grażyna i Roman.

GŁ-623

Czas mija,
żal w sercu zostaje...

Dnia 10 grudnia minie 35 lat od chwili, kiedy na zawsze ucichło dobre i ofiarne serce naszej Kochanej Mamusi, Babci, Prababci i Teściowej

śp. FRANCISZKI NIECIĄG

z Czeskiego Cieszyna,
pochodzącej z Suchej Górnej

Dnia 21 lipca 2023 upłynęło 73 lat od śmierci Jej Męża, naszego Drogiego Taty

śp. ANTONIEGO NIECIĄGA

Z miłością i wdzięcznością wspominają córka Maria oraz wnuczka Renia i wnuk Leszek z rodzinami.

GŁ-611

Można odejść na zawsze, by stale być blisko.
Ks. Jan Twardowski

Dnia 13 grudnia 2023 minie 11. rocznica, kiedy odeszła od nas na zawsze nasza Kochana Mamusia, Babcia, Teściowa, Ciocia

śp. HENRYKA ONDEREK

z Czeskiego Cieszyna

Z miłością i szacunkiem – córka Maria z rodziną.

GŁ-632

NEKROLOGI

Ci, których kochamy, nie umierają nigdy,
bo miłość to nieśmiertelność.
św. Jan

Łącząc się w żałobie i smutku pragniemy przekazać wyrazy głębokiego współczucia oraz słowa wsparcia naszej koleżance Renacie Rzyman oraz Jej Rodzinie i Bliskim z powodu śmierci Taty

śp. JINDŘICHA RYNDAKA

dyrekcja, grono pedagogiczne oraz pracownicy Szkoły Podstawowej i Przedszkola z Polskim Językiem Nauczania w Suchej Górnej.

GŁ-633

GŁ-080

PROGRAM TV

PIĄTEK 8 GRUDNIA

TVP 1

6.05 Złoty chłopak (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Wawelu **8.00** Wiadomości **8.40** Ranczo 7 (s.) **9.40** Komisarz Alex 11 (s.) **10.35** Ojciec Mateusz 20 (s.) **11.25** Kuchnia Jagiellonów **12.00** Wiadomości **12.50** Natura w Jedynce. Zdumiewające Indie. Himalaje **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Wiadomości **15.20** Alarm! **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Leśniczówka (s.) **19.00** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.15** Alarm! **20.30** Modlitwa Pokoleń. 70 lat Apelu Jasnogórskiego **21.50** Poszukiwany, poszukiwana **23.30** Kamerdyner (s.).

TVP 2

6.20 Anna Dymna - spotkajmy się. Natalia Smogulecka **6.55** Rodzinka.pl (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.15** Nie taka prosta historia. Pan Tadeusz **11.50** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Akacjowa 38 (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.15** Zakazany owoc (s.) **18.00** Panorama **18.20** Va banque (teleturniej) **18.45** Akacjowa 38 (s.) **19.35** Barwy szczęścia (s.) **20.50** Tak to leciało! (teleturniej)

21.50 Kino relaks. Pozycja obowiązkowa (komedia USA)

Utrzymany w konwencji komediowej film z doborową obsadą. Diane (Diane Keaton), Vivian (Jane Fonda), Sharon Myers (Candice Bergen) i Carol Colby (Mary Steenburgen) są przyjaciółkami od wielu lat. Dobiegające sześćdziesiątki, ale wciąż atrakcyjne kobiety, od 30 lat spotykają się co miesiąc w klubie, by porozmawiać o przeczytanych książkach. Vivian, właścicielka hoteli, odnawia znajomość z Arthurem, dawną sympatią.

23.45 Odwróceni zakochani (dramat SF, Kanada/Francja).

TVN

6.00 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Szczucin **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Ukryta prawda **14.35** Szpital (s.) **15.40** Doradca smaku **15.45** Kuchenne rewolucje. Olsztyn **16.50** Ukryta prawda **17.55** Zapisane w gwiazdach **19.00** Fakty **19.50** Uwaga! **20.00** Ghost in the Shell (film SF). **22.20** Matrix (film SF, Australia/USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (s.) **9.40** Sekrety rodziny **10.40** Dlaczego ja? **11.40** Gliniarze (s.) **12.50** Wydarzenia **13.20** Interwencja (mag.) **13.40** Trudne sprawy **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze. Pech (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **20.00** Volta (komedia, Polska) **22.20** Valerian i Miasto Tysiąca Planet (film przygodowy).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **9.55** Zielnik **10.25** Opowiadaj (s.) **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Na tropie **14.25** Reporterzy TVC **15.15** O krok od nieba (s.) **16.10** Łopatologicznie **17.05** Strachy **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.20** Maria Teresa (film) **22.15** Wszystko-party **23.10** Hercule Poirot (s.) **0.45** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Planeta skarbów **9.20** Urlop z Albertem

9.50 Unihokej: MŚ Singapur (transmisja)

Transmisja na żywo meczu ćwierćfinałowego mistrzostw świata w unihokeju kobiet 2023 w Singapurze.

12.10 Królestwo pustkowi **12.35** Amerykańska Akrtyda **13.35** Zamki średniowiecznej Francji **14.30** Kleopatra: miłość i śmierć **15.20** Wielka ucieczka **16.05** Hawaje, droga do korzeni **16.55** Mongolia - kraj błękitnego nieba **17.25** Kontenerowiec XXL **18.15** Perymetr **18.45** Piękno tajwańskich pustkowi **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Trzech ludzi do zabicia (film) **21.40** Thelma i Louise (film) **23.50** Lotnicze katastrofy **0.35** Brytyjska twierdza przeciwko Hitlerowi.

NOVA

5.55 Śniadanie **8.35** Ulica (s.) **9.35** Złoty łabędź (s.) **10.55** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** Dr House (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Nieznani znajomi (film) **22.35** Londyn w ogniu (film) **0.30** Dr House (s.).

PRIMA

6.00 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.15** M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **7.55** M.A.S.H. (s.) **9.00** Zoo (s.) **10.20** Policja kryminalna Montpellier (s.) **11.25** Policja Hamburg (s.) **13.30** Komisarz Rex (s.) **14.40** Tak jest, szefie **15.50** Policja w akcji **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Za vším hledej ženu (film) **22.40** Po własnych śladach (film) **0.35** Tak jest, szefie!

SOBOTA 9 GRUDNIA

TVP 1

6.20 Janka (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.20** Wojsko-polskie.pl (s.) **8.45** Pełnosprawni **9.10** Fascynujące miejsca. Fascynujące Wogezy - bociania dolina **9.30** Komisarz Alex 11 (s.) **10.30** Ojciec Mateusz 20 (s.) **11.25** Wiesz czy nie wiesz? (teleturniej) **12.30** Gwiazdy w południe **14.10** Z pamięci. Jan Zachwatowicz **14.25** Okrasa łamie przepisy. Kuchnia polska **14.55** Chłopi (s.) **15.55** Rolnik szuka żony 10 **17.00** Teleexpress **17.35** Ojciec Mateusz 29 (s.) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Wiadomości **20.15** Alarm! **20.35** Komisarz Alex 19 (s.) **21.30** Hit na sobotę. Jack Strong **23.50** Szkoła melanżu (komedia USA).

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.35** M jak miłość (s.) **7.25** Pytanie na śniadanie **12.00** Zrujnowani, odbudowani **12.40** Rytmy Dwójki **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej)

15.15 Szansa na sukces. Opole 2024. Wojciech Trzciński

Wspaniała, muzyczna uczta, którą poprowadzi Marek Sierocki. Nagrodą główną dla zwycięzcy programu będzie udział w konkursie Debiuty podczas Krajowego Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu. Formuła „Szansy na Sukces. Opole 2024" nawiązuje do pierwszego polskiego muzycznego show autorstwa Elżbiety Skrętkowskiej, które widzowie przez dziewiętnaście lat oglądali w Dwójce.

16.20 Na dobre i na złe (s.) **17.15** Wędrowiec polski. Dolny Śląsk II **17.50** Słowo na niedzielę. Życie na długich światłach, czyli adwentowy Jan Chrzciciel **18.00** Panorama **18.20** Va banque (teleturniej) **18.45** Akacjowa 38 (s.) **19.35** Informacje kulturalne **20.00** Gwiazdy The Voice **21.30** Kręcisz mnie (komedia Belgia/Francja) **23.30** Gwiazdkowa randka mojego taty (komedia, Wielka Brytania/USA).

TVN

6.00 New Looney Tunes 2 **6.50** Kuchenne rewolucje. Szklarska Poręba **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Na Wspólnej (s.) **13.20** MasterChef **15.00** Kobieta na krańcu świata **15.30** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Klingenthal **18.30** Milionerzy (teleturniej) **19.00** Fakty **19.30** Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich **19.45** Uwaga! **20.00** Dwa tygodnie na miłość (komedia Australia/USA) **22.15** Wytańczyć marzenia (dramat USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.35** Król i ja **10.10** Ewa gotuje **10.40** Bogaty dom - biedny dom **12.40** Zwierzaki (s.) **13.10** Drwale i inne opowieści Bieszczadu (s.) **13.40** Polacy za granicą. Seul **14.40** Rolnicy. Podlasie (s.) **15.45** Więzienie (s.) **17.45** Chłopaki do wzięcia (s.) **18.50** Wydarzenia **19.15** Prezydenci i premierzy **20.05** Epoka lodowcowa 4. Wędrówka kontynentów **21.55** Gra dla dwojga (komedia Niemcy/USA).

TVC 1

6.00 Podróż po Auckландzie **6.25** Pieczenie na niedzielę **7.00** Łopatologicznie **7.55** Wielka kocia bajka (bajka) **8.35** O królewnie, która nie wychodziła (bajka) **9.05** Uśmiechy Čestmíra Řandy **9.50** Wędrówki po Czechach przyszłości **10.15** Egzamin **10.55** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Bajka o ludziach i Boskiej Aptece (bajka) **14.10** Lustro (bajka) **14.55** Bajka o rusałkach (bajka) **15.35** Tancerka (film) **17.15** Ojciec czy brat (film) **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** StarDance... Taniec z gwiazdami **22.25** Wszystko-party **23.10** Lista przebojów telewizyjnej rozrywki **0.00** Grantchester (s.) **0.50** Sama w domu.

TVC 2

6.00 10 błędów **6.45** Wieczny Egipt **7.40** Narodowe skarby **8.10** Na hulajnodze **8.20** Szczęśliwy jak kot **9.15** Wędrówki z parą **9.40** Manu i Matěj w górach **10.10** Lotnicze katastrofy **10.55** Auto Moto Świat **11.15** Auto Moto Test **11.25** Babel **11.50** Piękne kraje z lotu ptaka **12.45** GEN **13.05** Unihokej: MŚ Singapur (transmisja) **15.35** Wolność w podziemiu **16.00** Wesoła droga Pavla Klimeša **16.30** Rodzina Kennedych **17.15** Cudowna planeta **18.10** Lamparcica **19.05** Indyjskie Himalaje **19.20** Mongolia - kraj błękitnego nieba **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Wielka draka w chińskiej dzielnicy (film) **21.45** Excalibur (film) **0.00** Vigil (s.).

NOVA

6.05 Zig i Sharko (s. anim.) **6.15** Stacyjkowo (s. anim.) **7.10** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **10.30** Tata w tarapatach (s.) **11.40** Comeback (s.) **13.30** Broadcasting Christmas (film) **15.15** Och, życie (film)

17.35 Podróż na Tajemniczą Wyspę (film)

Sean Anderson (Josh Hutcherson) odbiera zakodowany sygnał SOS z wyspy, której nie ma na mapie. Znajduje się tam jego zaginiony dziadek (Michael Caine), którego Sean postanawia odnaleźć. Pomagają mu ojczym (Dwayne Johnson) oraz pilot helikoptera Gabato (Luis Guzman) i jego córka Kailani (Vanessa Hudgens). Razem wyruszają w niebezpieczną podróż, aby odnaleźć tajemniczą wyspę.

19.30 Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Jurassic World: Upadłe królestwo (film) **22.50** World War Z (film) **1.10** Podróż na Tajemniczą Wyspę (film).

PRIMA

6.00 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.20** M.A.S.H. (s.) **7.50** Podróże z tatą **8.30** Autosalon.tv **9.40** Incognito **10.40** Czechy i Słowacja mają talent **12.30** Morderstwa w Midsomer (s.) **14.45** Tajemnica zamku w Karpatach (film) **16.50** Świąteczna wygrana (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Gliniarz (s.) **22.55** Korytarzem w mrok (film) **0.45** American Psycho (film).

NIEDZIELA 10 GRUDNIA

TVP 1

6.00 Słownik polsko@polski **6.25** Wojsko-polskie.pl **6.55** Słowo na niedzielę. Życie na długich światłach, czyli adwentowy Jan Chrzciciel **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.30** Zakochaj się w Polsce. Ustroń **9.05** Okrasa łamie przepisy. Kuchnia polska **9.45** K9. Łowcy skarbów (film USA) **11.30** Welon, fura i brawura **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.50** Każde życie jest cudem. Antoni **13.15** BBC w Jedynce. Raj na Ziemi - Borneo **14.10** Z pamięci. Jan Zachwatowicz **14.25** Komisarz Alex 19 (s.) **15.20** Poszukiwany, poszukiwana **17.00** Teleexpress **17.35** Wiesz czy nie wiesz? (teleturniej) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Wiadomości **20.20** Przerwane igrzyska. Konopacka **21.30** Rolnik szuka żony 10 **22.30** Strefa starcia **23.00** Zakochana Jedynka. Mężczyzna moich marzeń.

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.30** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **12.00** Czterej muszkieterowie **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2024. Bohdan Łazuka **16.15** Tak to leciało! (teleturniej) **17.15** Na sygnale (s.) **18.00** Panorama **18.20** Va banque (teleturniej) **18.50** Na sygnale (s.) **20.00** Postaw na milion (teleturniej) **21.00** Władza (thriller USA) **23.00** Kino bez granic. Tajemnica anioła (thriller Australia/USA).

TVN

6.00 Tom i Jerry Show 4 **6.50** Kuchenne rewolucje. Pszów **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Co za tydzień

12.05 Monster Trucks (komedia przygodowa, Kanada/USA)

Tripp jest nastolatkiem, który dorasta w amerykańskim miasteczku. Zafascynowany motoryzacją chłopak lubi uciekać od codzienności. Pewnego dnia udaje mu się skonstruować z przypadkowo znalezionych części własną wersję popularnego Monster Trucka. Tymczasem w rafinerii dochodzi do wypadku. Z głębin ziemi wydostaje się silne i niezwykle inteligentne stworzenie, które pomaga Trippowi ocalić miasteczko przed nastawioną na maksymalizację zysku korporacją.

19.30 Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Jurassic World: Upadłe królestwo (film) **22.50** World War Z (film) **1.10** Podróż na Tajemniczą Wyspę (film).

PRIMA

6.00 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.10** M.A.S.H. (s.) **8.40** Prima Czechy **9.15** Prima świat **9.50** Skarby ze strychu **11.00** Pr. dyskusyjny **11.55** Poradnik domowy **12.50** Poradnik Pepy Libickiego **13.15** Poradnik Ládi Hruški **14.10** Ech, te morderstwa! (s.) **16.20** Za vším hledej ženu (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.30** Czechy i Słowacja mają talent **23.20** Tajemnica zamku w Karpatach (film) **1.25** Obłęd (film).

PONIEDZIAŁEK 11 GRUDNIA

TVP 1

6.05 Złoty chłopak (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Welon, fura i brawura **8.00** Wiadomości **8.40** Ranczo 7 (s.) **9.40** Komisarz Alex 11 (s.) **10.40** Ojciec Mateusz 20 (s.) **11.25** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.00** Wiadomości **12.55** BBC w Jedynce. Raj na Ziemi. Dziewicza planeta. Borneo (s.) **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Wiadomości **15.20** Alarm! **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress

PROGRAM TV

TVC 2

6.00 Wspaniała historia narciarstwa **6.50** Wielka ucieczka **7.40** Rok ze szwedzką rodziną królewską **8.40** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.55** Poszukiwania utraconego czasu **9.15** Sześć zmysłów Berlina **9.45** Cuda techniki **10.35** Starożytne budowle **11.25** Nie poddawaj się

11.55 Słonie żyją nawet sto lat

W filmie dokumentalnym podróżnik Miroslav Zikmund po trzydziestu latach powrócił na wyspę Sri Lanka i ponownie spotkał nie tylko słonie, które kręcił tu w latach sześćdziesiątych (2003). Scenariusz i reżyseria: P. Horký

12.55 Na pływalni z Jeffem Greensteinem **13.30** Królestwo pustkowi **13.55** Zebra – gwiazdy z paskami **14.50** Magazyn chrześcijański **15.15** Magazyn religijny **15.45** Hołd dla księcia Filipa **16.45** W sercu Ameryki Środkowej **17.40** Wspaniała Albania **18.25** Bedeker **18.55** Wędrówki z parą **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Samuraj i kowboje (film) **22.00** Anioł uwodzi diabła (film) **23.40** Rok 2050 - czy można żyć bez mięsa? **0.35** Człowiek, który spadł z nieba.

NOVA

6.05 Zig i Sharko (s. anim.) **6.15** Stacyjkowo (s. anim.) **7.10** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **10.35** Poradnik domowy **11.55** Za pięć dwunasta **13.15** Miś Yogi (film) **14.55** Nieznani znajomi (film) **17.15** Czy przyjdzie Mikołaj? (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja Modrava (s.) **21.30** Policja kryminalna Anděl (s.) **22.50** Odłamki **23.25** Amnezja (film) **1.20** Czy przyjdzie Mikołaj? (film).

PRIMA

6.00 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.40** Prima Czechy **9.15** Prima świat **9.50** Skarby ze strychu **11.00** Pr. dyskusyjny **11.55** Poradnik domowy **12.50** Poradnik Pepy Libickiego **13.15** Poradnik Ládi Hruški **14.10** Ech, te morderstwa! (s.) **16.20** Za vším hledej ženu (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.30** Czechy i Słowacja mają talent **23.20** Tajemnica zamku w Karpatach (film) **1.25** Obłęd (film).

PONIEDZIAŁEK 11 GRUDNIA

TVP 1

6.05 Złoty chłopak (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Welon, fura i brawura **8.00** Wiadomości **8.40** Ranczo 7 (s.) **9.40** Komisarz Alex 11 (s.) **10.40** Ojciec Mateusz 20 (s.) **11.25** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.00** Wiadomości **12.55** BBC w Jedynce. Raj na Ziemi. Dziewicza planeta. Borneo (s.) **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Wiadomości **15.20** Alarm! **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Leśniczówka (s.) **19.00** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.15** Alarm! (mag.)

20.30 Korona królów. Jagiellonowie (s.)

Rok 1417. Mistrz Cyryl (Dariusz Maj) mówi o zbójcach grasujących na królewskim trakcie, którym przewodzi szlachcic. Król Władysław Jagiełło (Sebastian Skoczeń) wysyła przeciw nim Arunasa (Filip Gurłacz) z drużyną. Piotr Szafraniec (Jacek Kopczyński) podejrzewa, kim jest ten awanturnik. Pietrek (Jakub Strach) zaczyna uczyć królewnę Jadwigę (Laura Zawadka) strzelania z łuku. Jakusz z Boturzyna (Wojciech Cygan) chce ukarać za to Pietrka, ale Jadwiga staje w jego obronie. Król pozwala chłopakowi udzielać lekcji królewnie pod okiem Femki (Żaneta Homa) lub Sofii (Julia Łukowiak). Sambor (Kacper Młynarkiewicz) jest coraz bardziej zafascynowany Sofią, a garncarz Michał (Janusz Klimaszewski) wzdycha do Grety (Iwona Katarzyna Pawlak). W nocy ma być pełnia, więc Maciej (Piotr Napierała), Paweł (Hubert Jaśtak) i Jasiek (Jakub Jankiewicz) chcą wykopać korzeń mandragory.

21.10 Teatr Telewizji. Skiz **22.35** W poszukiwaniu Maryi **23.35** Balans bieli.

TVP 2

6.20 Dobre historie. Pomoc ofiarom przemocy **6.55** Rodzinka.pl (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.15** Okrasa łamie przepisy. Kuchnia polska **11.50** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Akacjowa 38 (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.15** Zakazany owoc (s.) **18.00** Panorama **18.20** Va banque (teleturniej) **18.45** Akacjowa 38 (s.) **19.35** Barwy szczęścia (s.) **20.55** M jak miłość (s.) **21.55** Na sygnale (s.) **22.30** Echo serca 3 (s.) **23.30** Dolina Bogów (dramat Luksemburg/USA/Polska).

TVN

5.50 Ukryta prawda **6.40** Kuchenne rewolucje. Olsztyn **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Ukryta prawda **14.35** Szpital (s.) **15.45** Kuchenne rewolucje. Sosnowiec **16.50** Ukryta prawda **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** Milionerzy (teleturniej) **21.35** Wilcze echa (thriller Francja) **23.55** Włoska robota (film Francja/Niemcy/USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (s.) **9.40** Sekrety rodziny **10.40** Dlaczego ja? **11.40** Gliniarze (s.) **12.50** Wydarzenia **13.20** Interwencja (mag.) **13.40** Trudne sprawy **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **20.00** Megahit. Niepowstrzymany (thriller USA) **22.10** Desperado (film Meksyk/USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **9.55** 168 godzin **10.35** Piotruś **10.55** Śladami gwiazd **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Rozrywka z archiwum telewizji **13.25** Bagaż **13.45** Losy gwiazd **14.40** Cena miodu (film) **15.55** O krok od nieba (s.) **17.00** Podróż po zachodnim Gotalandzie **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.15** Niepodpisany guzik (film) **21.45** Dzień dobry, Brno! (s.) **22.45** A.B.C. (film) **0.20** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Piękne kraje z lotu ptaka **9.25** Hołd dla księcia Filipa **10.25** Wspaniała Albania

11.10 Jak podróżował Franz Kafka

Dzięki rozwojowi kolei na początku XX wieku prażanie zaczęli odkrywać uroki okolic miasta. Rodzina Franza Kafki spędzała lato m.in. w Roztokach. Później przyszły literat jeździł na wycieczki ze swoim przyjacielem Maxem Brodem lub w pojedynkę. Autorka dokumentu Judita Matyášowa szukała miejsc, w których przebywał.

11.25 Babel **11.50** Wspaniała Ameryka **12.45** Klucz **13.10** Lamparcica **14.05** Magazyn religijny **14.30** Planeta skarbów **15.25** Perymetr **15.50** Przygody nauki i techniki **16.20** Fantastyczne średniowiecze **17.15** Lotnicze katastrofy **18.00** Narodowe skarby **18.30** Manu i Matěj w górach **19.00** Europa dziś **19.25** Czechosłowacki tygodnik filmowy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Sisi (s.) **22.00** Moulin Rouge (film) **0.00** Easy Rider (film).

NOVA

5.55 Śniadanie **8.35** Ulica (s.) **9.40** Policja Modrava (s.) **10.50** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.35** Dr House (s.) **15.30** Zamieńmy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja kryminalna Anděl (s.) **21.30** Spece (s.) **22.35** Weekend **23.15** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **0.15** Dr House (s.).

PRIMA

6.00 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.20** M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **8.00** M.A.S.H. (s.) **9.00** Gliniarz (s.) **10.20** Policja kryminalna Montpellier (s.) **11.25** Policja Hamburg (s.) **13.30** Komisarz Rex (s.) **14.40** Tak jest, szefie **15.50** Policja w akcji **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Linia alarmowa (s.) **21.35** Winogrodnicy (s.) **22.50** Wydział zabójstw (s.) **0.10** Poradnik domowy.

CO W KINACH

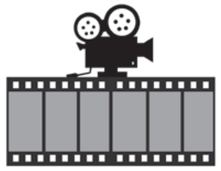

BYSTRZYCA: Tajemství a smysl života (9, godz. 18.05).

CZ. CIESZYN – Central: Nina (8, godz. 16.30); There's Something in the Barn (8, godz. 19.00); Perinbaba a Dva světy (10, godz. 15.30); Dcera divočiny (10, godz. 17.30); Ojciec i syn (10, godz. 20.00).

HAWIERZÓW – Centrum: Trolle 3 (8, godz. 17.00); Přišla v noci (8, godz. 18.00); Igrzyska śmierci: Ballada ptaków i węży (8, godz. 19.00); Perinbaba a Dva světy (9, godz. 17.00); Jak přežít svého muže (9, godz. 18.00); Tajemství a smysl života (9, godz. 19.00); Krakenteena Ruby (10, godz. 10.00); Královský balet – Don Quijote (10, godz. 15.00); Siostrzeństwo świętej sauny (10, godz. 18.00); There's Something in the Barn (10, godz. 19.30); Chłopiec i czapla (10, godz. 17.00); Dcera divočiny (11, godz. 18.00); Lítá v tom (11, godz. 19.30).

JABŁONKÓW: Tonda, Slávka a kouzelné světlo (8, godz. 17.00).

Po dwóch filmach prawdziwej przyjaźni i flirtowania, Poppy i Mruk są teraz oficjalnie parą! Poppy odkrywa, że Mruk ma sekretną przeszłość. Był kiedyś częścią fenomenalnego boysbandu, BroZone, wraz ze swoimi czterema braćmi. BroZone rozpadł się, a Mruk od tamtej pory nie widział swoich braci. Mruk i Poppy wyruszają w pełną emocji podróż, aby zjednoczyć braci.

KARWINA – Centrum: Mlsné medvědí příběhy: Na pól! (9, godz. 15.30); Perinbaba a Dva světy (9, godz. 17.30); Dcera divočiny (9, godz. 20.00), Życzenie (10, godz. 15.00); Tańcuj, Matyldo (10, godz. 17.30); There's Something in the Barn (10, godz. 20.00); Marvels (11, godz. 17.15); Bratři (11, godz. 19.30).

TRZYNIEC – Kosmos: Pięć koszmarnych nocy (8, godz. 17.30); Dog-Man (8, godz. 20.00); Tonda, Slávka a kouzelné světlo (9, godz. 11.00); Życzenie (9, godz. 15.00); Perinbaba a Dva světy (9, godz. 17.30); Jak přežít svého muže (9, godz. 20.00); Trolle 3 (10, godz. 15.00); Chłopiec i czapla (10, godz. 17.00); Její tělo (10, godz. 19.30); EOS: Cézanne – portréty života (11, godz. 18.00); Karaoke Blues (11, godz. 20.00).

CIESZYN – Piast: **Trolle 3** (8-11, godz. 15.30, 17.30).

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – CZ. CIESZYN: **Balladyna** (8, godz. 10.00);
SCENA BAJKA – CZ. CIESZYN: Pojďme všichni do betléma (9, godz. 10.00, 14.00);
SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: Balada pro banditu (10, godz. 17.30).

Fot. KARIN DZIADEK

Ten utwór – jeden z najważniejszych polskich dramatów epoki romantyzmu – Słowacki napisał w Genewie w 1834 roku. To opowieść o żądzy władzy i o dorastaniu do roli zbrodniarza. Nie przypadkiem imię głównej bohaterki nawiązuje do ballady, w której zazwyczaj pojawiają się motywy fantastyczne i elementy wierzeń ludowych.

Balladyna miała być początkiem cyklu kronik historycznych o bajecznych, zamierzchłych dziejach polskiego narodu. Słowacki przywołał w „Balladynie" szekspirowskimi środkami wyrazu baśniową i fantastyczną krainę poezji, połączył Szekspira komediowego i tragicznego.

W przedmowie autor zapowiada, że będzie igrał swoim tworzywem dramatycznym, traktując je z dystansem, z ironią, i takiej też postawy oczekuje od czytelnika czy widza.

Reżyseria: Bogdan Kokotek
Czas trwania: 100 minut (+20 minut przerwy)

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

...tak jest

● **Na nasze zaproszenie na wycieczkę do Łąk odpowiedzieli Izabela Badura, Karol Nożka, Edward Zaleski oraz Henryk Cachel. Zdjęcie tego ostatniego publikujemy obok. Droga widoczna na obu fotografiach prowadziła z Cieszyna do Karwiny.**

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Rozwiązaniem jest przysłowie polskie....

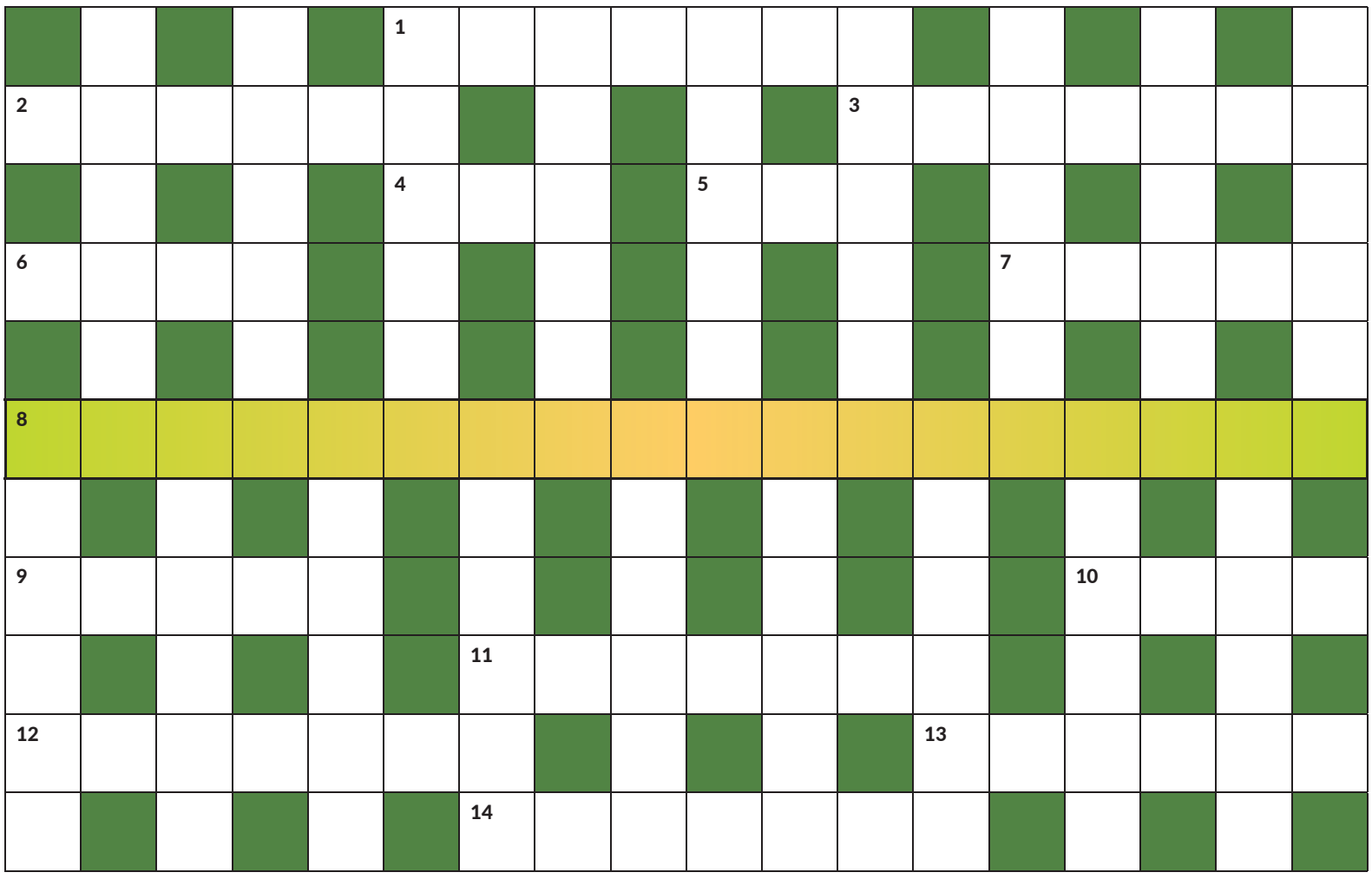

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy wysyłać na e-mail: **info@glos.live**. Termin upływa w środę **20 grudnia 2023**. Nagrodę za poprawne rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 24 listopada otrzymuje **Władysław Cichy**. Autorem dzisiejszego zadania jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 24 listopada:
JĘZYK LIZUSÓW GŁADKI

POZIOMO:
1. amerykański thriller kryminalny z 2006 roku, którego reżyserem był Simon Brand
2. człowiek zajmujący się zawodowo spławianiem drewna
3. artystycznie ułożona kompozycja kwiatowa
4. dźwigany przez Mikołaja
5. bardzo głośny dźwięk spowodowany upadkiem, uderzeniem, wystrzałem, wybuchem
6. długowieczne drzewo iglaste lub drzewo kojarzące się z Libanem
7. jak najszybciej, śpiesznie lub obecnie, w danej chwili
8. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
9. jeden z objawów przeziębienia lub mały kraj nad Zatoką Perską
10. dawna waluta Hiszpanii lub duma kibiców madryckich
11. czas między popołudniem a nocą
12. zły i podstępny demon wodny z wierzeń słowiańskich
13. dawna nazwa Hiszpanii, dziś jej poetyckie określenie
14. stan w USA ze stolicą w Montgomery.

PIONOWO:
AARNIO, ALBERT, ASTRID, BABETA, CELTIC, DROZDA, EMALIA, HARLEY, ISTRIA, JARZĄB, KAKTUS, KAPRAL, KURCZĘ, NIKITA, OCHABY, OSTEON, UKWIAŁ, ZNAWCA.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
ALABAMA, IBERIA, UNKNOWN

„Głos" jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021, 2022 i 2023" za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie" i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska"

MINISTERSTVO KULTURY · Kancelaria Prezesa Rady Ministrów · Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie · Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego · STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA"

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów".

Głos GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu", ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi PNS, a.s. Paceřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos" należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS